

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

สารนิพนธ์
ของ
นางสาวอัจฉรา ลีมวงศ์ทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา
กันยายน 2543
ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

๒๔๘.๑๙๘
๐๔๙๙ ๒
๙.๓

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

บทคัดย่อ

ของ

นางสาวอัจฉรา ลีมวงษ์ทอง

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต วิชาเอกธุรกิจศึกษา

กันยายน ๒๕๔๓

การศึกษานี้มีจุดมุ่งหมาย เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 154 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม ประกอบด้วย 6 ตอนคือ ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความผูกพันต่อสถาบัน

สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้สถิติพื้นฐาน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ และการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้านกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ โดยมีปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยด้านการพัฒนาทางวิชาการไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

**FATORS RELATED TO THE RELATIONSHIP OF
DIPLOMA LEVELLED STUDENTS AT BORPITPIMUK MAHAMEK
CAMPUS TO RAJAMANGALA INSTITUE OF TECHNOLOGY**

AN ABSTRACT

BY

MISS ATCHARA LIMWOMGTHONG

**Presented in partial fulfillment of the requirements for the
Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University
September 2000**

The purpose of this study was to find out the factors related to institutional Commitment of diploma leveled students at Borpitpimuk Mahamek Campus.

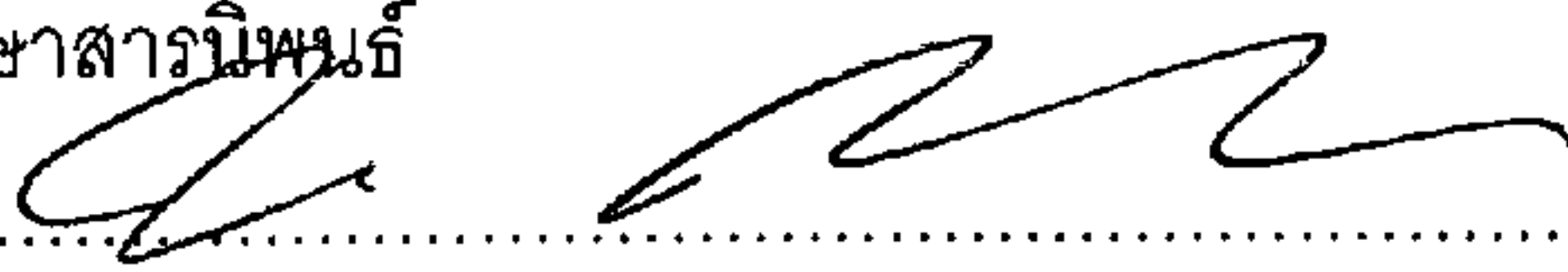
The sample population was 154 second year diploma leveled students majoring in Marketing, Accounting, and Business Computer. All of them were studying in the first semester of the academic year of 1999. The questionnaires were composed of six sections – motivation of studying, attitude toward institute, satisfaction with institutional environment, academic development, social relationship, and institutional commitment.

The statistics employed in this study were basic statistics, simple correlation, multiple correlation, and stepwise multiple regression analysis.

The findings indicated that there was correlation between five main factors and institutional commitment of diploma leveled students at Borpitpimuk Mahamek Campus. There was positive correlation between motivation of studying factor, attitude towards institute factor and institutional commitment factor with statistically significant at .01. There was also positive correlation between satisfaction with institutional environment factor social relationship factor, and institutional commitment factor with statistically significant at .05. There was not any correlation between academic development and institutional commitment.

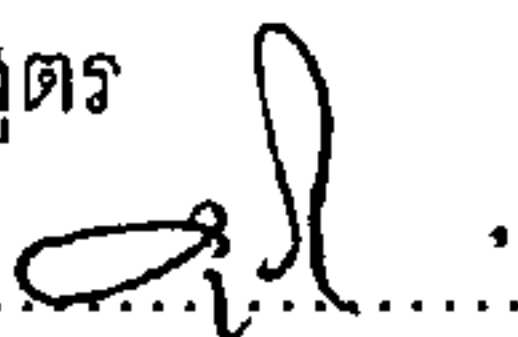
อาจารย์ที่ปรึกษา ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการสอบได้พิจารณา
สารนิพนธ์ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

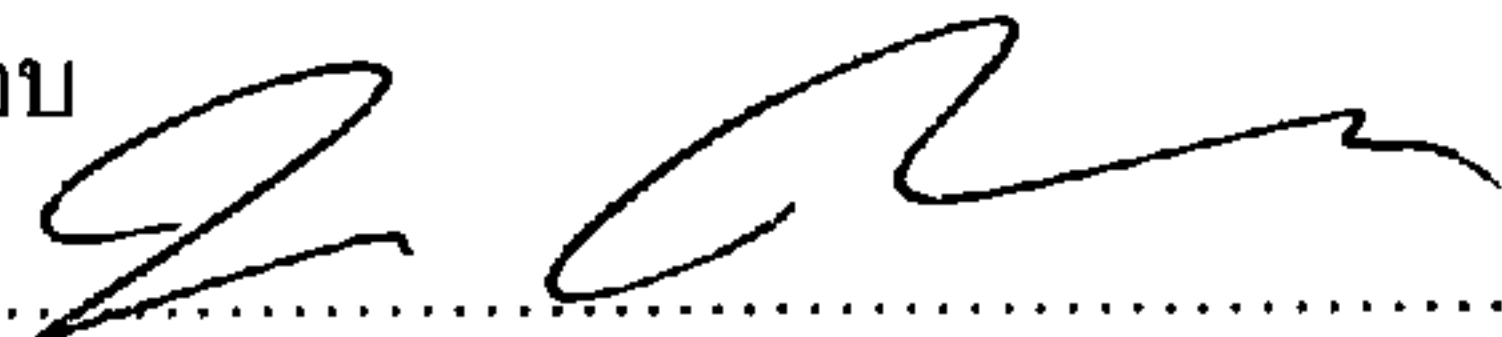
(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ปิญโญอนันตพงษ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ สุพีร์ ลิ้มไทย)

คณะกรรมการสอบ

.....ประธาน

(รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ปิญโญอนันตพงษ์)

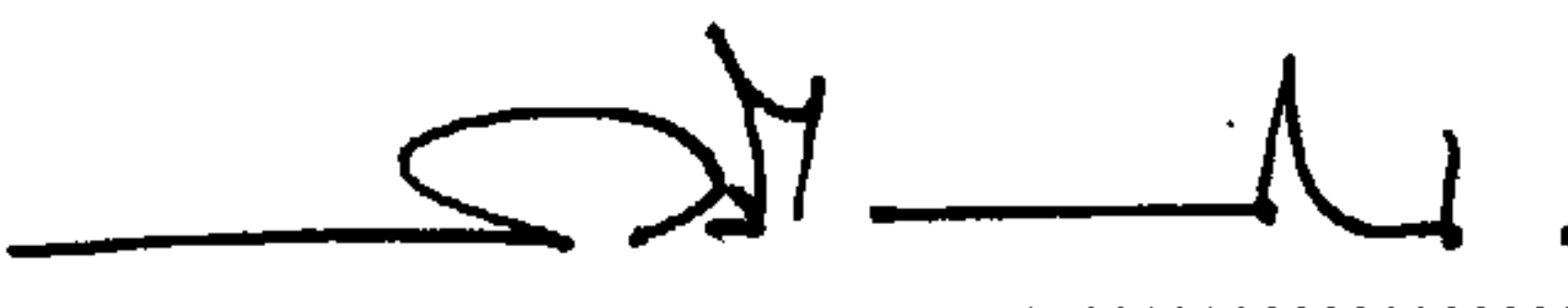
.....กรรมการ

(รองศาสตราจารย์ ลำอานค์ งามวิชา)

.....กรรมการ

(อาจารย์ รัฐ สารีเรือง)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต
วิชาเอกธุรกิจศึกษา ของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

.....คณบดีคณะสังคมศาสตร์

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ กวี วรกวิน)

วันที่ ๒๙ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๓

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จจากความเมตตา จากคณะกรรมการควบคุมสารนิพนธ์ ได้แก่ รองศาสตราจารย์ ดร. บุญเชิด ภิญโญอนันตพงศ์ ประธาน รองศาสตราจารย์สำอองค์ งามวิชา และอาจารย์รัฐ สาเรือง กรรมการ ที่ให้คำแนะนำ ช่วยเหลือ แก้ไขและปรับปรุงให้สารนิพนธ์ฉบับนี้ เสร็จเรียบร้อยโดยสมบูรณ์ ผู้วิจัยกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

กราบขอบพระคุณรองศาสตราจารย์นิภา ศรีไพโรจน์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพรีร์ ลิ้มไทยและ อาจารย์กมล โพธิเย็น ที่กรุณาเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจแบบสอบถาม

ขอขอบคุณผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. อนุรักษ์ นวพรไพศาล อาจารย์นุชริน ไบโพธิ์ และ คณาจารย์วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ทุกท่านที่ให้คำแนะนำ และขอบคุณนักศึกษาระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเป็นอย่างดี ขอบพระคุณครอบครัวที่ให้กำลังใจตลอดมา

อัจฉรา ลิ้มวงศ์ทอง

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ.....	1
จุดมุ่งหมายของการวิจัย.....	3
ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า.....	3
ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า.....	3
คำนิยามศัพท์เฉพาะ.....	4
กรอบความคิดของการวิจัย.....	7
2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	8
ความหมายของความผูกพันต่อสถาบัน.....	8
ความสำคัญของความผูกพันต่อสถาบัน.....	10
ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบัน.....	11
คุณลักษณะทางจิตพิสัย.....	13
ความหมายของเหตุจูงใจ.....	13
ทฤษฎีเหตุจูงใจ.....	13
แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา.....	15
ทัศนคติต่อสถาบัน.....	15
ปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสถาบัน.....	17
สภาพแวดล้อมด้านเพื่อน.....	20
สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน.....	22
สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่.....	29
ปัจจัยด้านการพัฒนาทางวิชาการ.....	30
ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม.....	30
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	32

3 วิธีดำเนินการวิจัย.....	40
กลุ่มตัวอย่าง.....	40
เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล.....	40
การสร้างแบบสอบถาม.....	43
การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	45
สถิติที่ใช้ในการวิจัย.....	45
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
ระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา.....	48
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย.....	49
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยกับความผูกพันต่อสถาบัน.....	49
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบกับ	
ความผูกพันต่อสถาบัน.....	50
สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยรายชื่อของปัจจัยหลัก	
5 ด้านกับความผูกพันต่อสถาบัน.....	56
หาปัจจัยด้านต่าง ๆ	57
วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยกับ	
ความผูกพันต่อสถาบัน.....	57
วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างตัวแปรกับ	
ความผูกพันต่อสถาบัน.....	58
5 สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ.....	65
สรุปผลการศึกษาค้นคว้า.....	66
อภิปรายผล.....	69
ข้อเสนอแนะ.....	71

บรรณานุกรม.....	73
ภาคผนวก.....	78
ภาคผนวก แบบสอบถามปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบัน	79

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	จำนวนประชากร.....	40
2	ระดับความผูกพันต่อสถาบัน.....	48
3	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัย.....	49
4	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา.....	51
5	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านทัศนคติต่อสถาบัน.....	52
6	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านความพึงพอใจต่อ สภาพแวดล้อมสถาบัน.....	53
7	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านการพัฒนาทางวิชาการ.....	54
8	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรด้านความสัมพันธ์ทางสังคม.....	55
9	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัย 5 ด้าน.....	56
10	ค่าน้ำหนักส่งผลของกลุ่มปัจจัยหลัก 5 ด้าน.....	58
11	ค่าน้ำหนักส่งผลของปัจจัยประกอบ 3 ตัวของปัจจัยหลัก ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา.....	59
12	ค่าน้ำหนักส่งผลของปัจจัยประกอบด้านทัศนคติต่อสถาบัน.....	60
13	ค่าน้ำหนักส่งผลของปัจจัยประกอบ 7 ตัวของปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อ สภาพแวดล้อมต่อสถาบัน.....	61
13	ค่าน้ำหนักส่งผลของปัจจัยประกอบ 2 ตัวของปัจจัยหลักด้าน ความสัมพันธ์ทางสังคม.....	62
14	ค่าน้ำหนักส่งผลของปัจจัยประกอบที่ศึกษา 14 ตัวของปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้าน ที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบัน.....	63

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ผลิตและพัฒนาบุคลากรให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี สถาบันการศึกษาแห่งนี้ได้จัดสรรและวางแผนพัฒนาบุคลากรมาถึงสองทศวรรษแล้ว โดยดำเนินการให้บุคลากรได้มีโอกาสเข้าศึกษาและพัฒนาตนเองได้ตามศักยภาพมากที่สุด เพื่อรองรับและสนองความต้องการของบุคลากรที่มากขึ้น ดังนั้น ประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษาเป็นนโยบายที่สำคัญที่สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลเน้นเป็นหลักในการพัฒนาทางการศึกษาอย่างจริงจัง เพื่อให้ผลผลิตทางการศึกษาของสถาบันเป็นไปตามคุณลักษณะที่พึงประสงค์ (สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. 2541 : 9 - 10)

การจัดการศึกษาที่จะให้มีประสิทธิภาพและคุณภาพทางการศึกษา คือการลงทุนด้านทรัพยากรทางการศึกษา โดยเฉพาะทำให้ผลผลิตทางการศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งคุณภาพในที่นี้เป็นสิ่งที่สถาบันควรให้เกิดขึ้นภาพในจิตใจของบุคลากร นั่นคือ ความรู้สึกในทางที่ดีของบุคลากรที่มีต่อสถาบัน ในการแสดงออกต่อการกระทำของตน เพื่อให้เป็นไปตามเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน รวมทั้งความพยายามที่จะดำเนินการทำงานทุกอย่างอย่างเต็มที่ เพื่อสร้างชื่อเสียงและมีความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกของสถาบันต่อไป เมื่อบุคลากรเกิดความรู้สึกที่ดีและผูกพันต่อสถาบันการพัฒนาบุคลากรจะมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น สอดคล้องกับแนวคิดของนิวแมนและคณะ ที่ได้กล่าวถึงความสำคัญของความผูกพันต่อสถาบันคือ เมื่อบุคคลมีความรู้สึกผูกพันต่อสถาบันในระดับสูงจะเต็มใจใช้ความพยายามมากพอสมควรในการทำงานให้กับสถาบัน และเลื่อมใสศรัทธาในเป้าหมายของสถาบัน ตลอดทั้งมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมของสถาบันระดับสูง จนดำเนินการให้สถาบันบรรลุเป้าหมายอย่างสำเร็จได้ (Neuman and others. 1984 : 272-273)

ด้วยเหตุดังกล่าว ความผูกพันทางการศึกษาต่อสถาบัน จึงเป็นประเด็นสำคัญที่จะมีผลกระทบต่อการดำเนินงานของสถาบัน ผู้วิจัยจึงได้ศึกษาปัจจัยต่าง ๆ ที่น่าจะเข้ามาเกี่ยวข้องกับ ความผูกพันทางการศึกษาของบุคลากร คือนักศึกษาของสถาบัน อาทิเช่น ปัจจัยทางด้านคุณลักษณะทางจิตพิสัย อันได้แก่ เหตุสนใจในการเข้าศึกษาและทัศนคติต่อสถาบัน ซึ่งความรู้สึกทางด้านนี้มีผลสนับสนุนต่อความผูกพันทางสถาบันมากสอดคล้องกับผลงานวิจัยของบี้น (Bean) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา คือ ปัจจัยทางด้านภูมิหลังของนักศึกษา แรงจูงใจ ความพึงพอใจของสถาบันรวมทั้งเมื่อศึกษาปัจจัยทางด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้านคือ ด้านเพื่อน ด้านการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมและการบริการ และด้านอาคารสถานที่ น่าจะมีผลต่อความผูกพันของสถาบันทางการศึกษาด้วย (Bean. 1980 : 177 - 183) ซึ่งผลงานวิจัยของนัยนา อ่างสันติกุล สนับสนุนแนวคิดนี้ว่าปัจจัยด้านสภาพแวดล้อมมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจของบุคลากรในองค์กร และมีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนักศึกษา นอกจากนี้เมื่อศึกษาปัจจัยด้านการพัฒนาวิชาการคือ ความรู้สึกในการพัฒนาตนเองด้านความรู้ และสติปัญญา และศึกษาปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อันได้แก่ การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและการปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ก็เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาเช่นกัน (นัยนา อ่างสันติกุล. 2522 : 70 – 71) ดังผลงานวิจัยของแพนเทจส์ และครีดอน บิลและโนเอล ที่ได้กล่าวไว้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา ได้แก่ ภูมิหลังนักศึกษา ความสัมพันธ์ทางสังคม ความสามารถทางวิชาการ สภาพแวดล้อมของสถาบัน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษาในสถาบัน ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อความผูกพันต่อสถาบัน (Pantages and Creedon. 1978 : 57-96 ; Beal and Nole. 1980 : 3-5)

ดังนั้นผู้วิจัยจึงคัดสรรปัจจัยดังกล่าว มาพิจารณาศึกษาหาความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา และยังไม่พบงานวิจัยใดศึกษาปัจจัยทั้ง 5 ด้านพร้อมกันในการศึกษากับสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จึงยังไม่สามารถหาข้อสรุปประเด็นที่ต้องการได้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจวิเคราะห์ปัจจัยทั้ง 5 ด้านนี้ขึ้น เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันของสถาบันและศึกษาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความผูกพันของสถาบันได้ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงความผูกพันของสถาบันทางการศึกษาที่จะส่งผลต่อคุณภาพทางการศึกษาของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยเกษตรกรรมพิบูลย์ มหาเมฆ
2. เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา
3. เพื่อหาปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความผูกพัน

ความสำคัญของการศึกษาค้นคว้า

ข้อมูลที่ได้จากการวิจัยครั้งนี้จะได้นำไปวิเคราะห์เป็นข้อเสนอแนะ เพื่อเป็นแนวทางในการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานต่าง ๆ ของสถาบันให้ไปแนวทางที่จะเสริมสร้างความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

การวิจัยครั้งนี้มีขอบเขตของการวิจัยดังนี้

1. กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยคือ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูงชั้นปีที่ 2 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาลัยเกษตรกรรมพิบูลย์ มหาเมฆ ที่กำลังศึกษาอยู่ใน ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 ในสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ จำนวนทั้งสิ้น 154 คน

2. ตัวแปรที่ศึกษา

2.1 ตัวแปรอิสระ ได้แก่ ปัจจัยในด้านต่าง ๆ ดังนี้

2.1.1 ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

2.1.1.1 ความมุ่งมั่นในการศึกษา และประกอบอาชีพ

2.1.1.2 การสนับสนุนจากบุคคลอื่น

2.1.1.3 เหตุผลส่วนตัว

2.1.2 ด้านทัศนคติต่อสถาบัน

2.1.3 ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม อันได้แก่

2.1.3.1 สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน

2.1.3.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน

2.1.3.3 สภาพแวดล้อมทางด้านการกิจกรรมและการบริการ

2.1.3.4 สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่

2.1.4 ด้านการพัฒนาทางวิชาการ

2.1.5 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อันได้แก่

2.1.5.1 การปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน

2.1.5.2 การปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

2.2 ตัวแปรตาม ได้แก่

2.2.1 ความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา

คำนิยามศัพท์เฉพาะ

1. ปัจจัย หมายถึง เหตุ หนทางที่ชักนำผลักดันและส่งเสริมให้เกิด ทศนคติ และพฤติกรรม มนุษย์อาจเป็นเหตุหรือหนทางเดียว ๆ หรือเป็นหลาย ๆ เหตุหลาย ๆ หนทางร่วมกันได้
2. เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา หมายถึง ปัจจัย วิธีการ กระบวนการหรือสิ่งเร้าที่ชักนำผลักดัน และส่งเสริมให้นักศึกษาตัดสินใจเข้าศึกษาในวิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆที่กำลังศึกษาอยู่ในปัจจุบัน ในการวิจัยนี้แบ่งเหตุจูงใจออกเป็น 3 ด้านคือ

2.1 ด้านความมุ่งหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ หมายถึง การตั้งเป้าหมายในการศึกษา และผลประโยชน์ที่คาดหวังจะได้รับจากการประกอบอาชีพหลังจากสำเร็จการศึกษาแล้ว

2.2 ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น หมายถึง การได้รับการชักจูงชี้แนะและส่งเสริมจากบุคคลต่าง ๆ ที่ทำให้ตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

2.3 ด้านเหตุผลส่วนตัว หมายถึง ความสนใจ ความต้องการ ความรู้ ความสามารถ ความพึงพอใจ หรือด้วยเหตุจำเป็นต่าง ๆ ที่ทำให้ตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

3. สภาพแวดล้อมสถาบัน หมายถึง พฤติกรรม เหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาธน์สัมผัสของทุกคนในสถาบันโดยเฉพาะนักศึกษา สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้สามารถที่จะยืนยันและตรวจสอบได้จากการสังเกตอิสระ

3.1 สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน หมายถึง ความประพฤติ ทศนคติ และค่านิยมรวมทั้งการใช้ชีวิตอยู่ในสถาบัน ทำให้นักศึกษาเกิดความรัก ความผูกพัน ความสามัคคีและช่วยเหลือซึ่งกันและกัน ทั้งในด้านการเรียนและการปรับตัวของนักศึกษา ซึ่งจะส่งผลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและประสบผลสำเร็จในการเรียน

3.2 สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน หมายถึง ครู นักศึกษา เนื้อหาวิชาที่มีความสัมพันธ์กัน ทำให้เกิดการเรียนรู้และประสบการณ์ ที่จะส่งผลต่อความเจริญก้าวหน้าและความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา

3.3 สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ หมายถึง ลักษณะและความต้องการที่จะให้นักศึกษาได้แสดงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมและการให้บริการของสถาบัน

3.4 สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ หมายถึง ห้องปฏิบัติการ ห้องสมุด และสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีความเกี่ยวพันโดยตรงต่อการเรียนการสอนในสถาบัน

4. ด้านพัฒนาการทางวิชาการ หมายถึง การวัดการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับการได้รับการศึกษาและประสบการณ์ทางวิชาการ รวมทั้งการได้มีส่วนร่วมในทางวิชาการ หรือสติปัญญากับบุคคลอื่น ๆ ในสถาบัน

5. ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม หมายถึง ความต้องการ ค่านิยม ความรับผิดชอบ หน้าที่แนวปฏิบัติทางสังคมของนักศึกษา กับสภาพแวดล้อมทางสังคมของสถาบันที่นักศึกษากำลังศึกษาอยู่ โดยวัดจากการรับรู้ของนักศึกษาเกี่ยวกับผลที่ได้รับจากการมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนและการมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

6. ทศนคติต่อสถาบัน หมายถึง ความคิดเห็น ความรู้สึกในแง่ของนักศึกษาที่มีต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหานคร ซึ่งเป็นไปในทางที่ดี (ทางบวก)

7. ความพึงพอใจ หมายถึง ระดับความรู้สึก ความต้องการหรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งที่ได้รับตามความคาดหวัง หรือมากกว่าความคาดหวัง

8. ความผูกพันต่อสถาบัน หมายถึง การที่บุคคลมีความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมต่อสถาบันที่ตนเองเป็นสมาชิกอยู่โดยมีความเชื่อและยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน มีความตั้งใจจะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อความสำเร็จของสถาบัน และมีความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกของสถาบันต่อไป

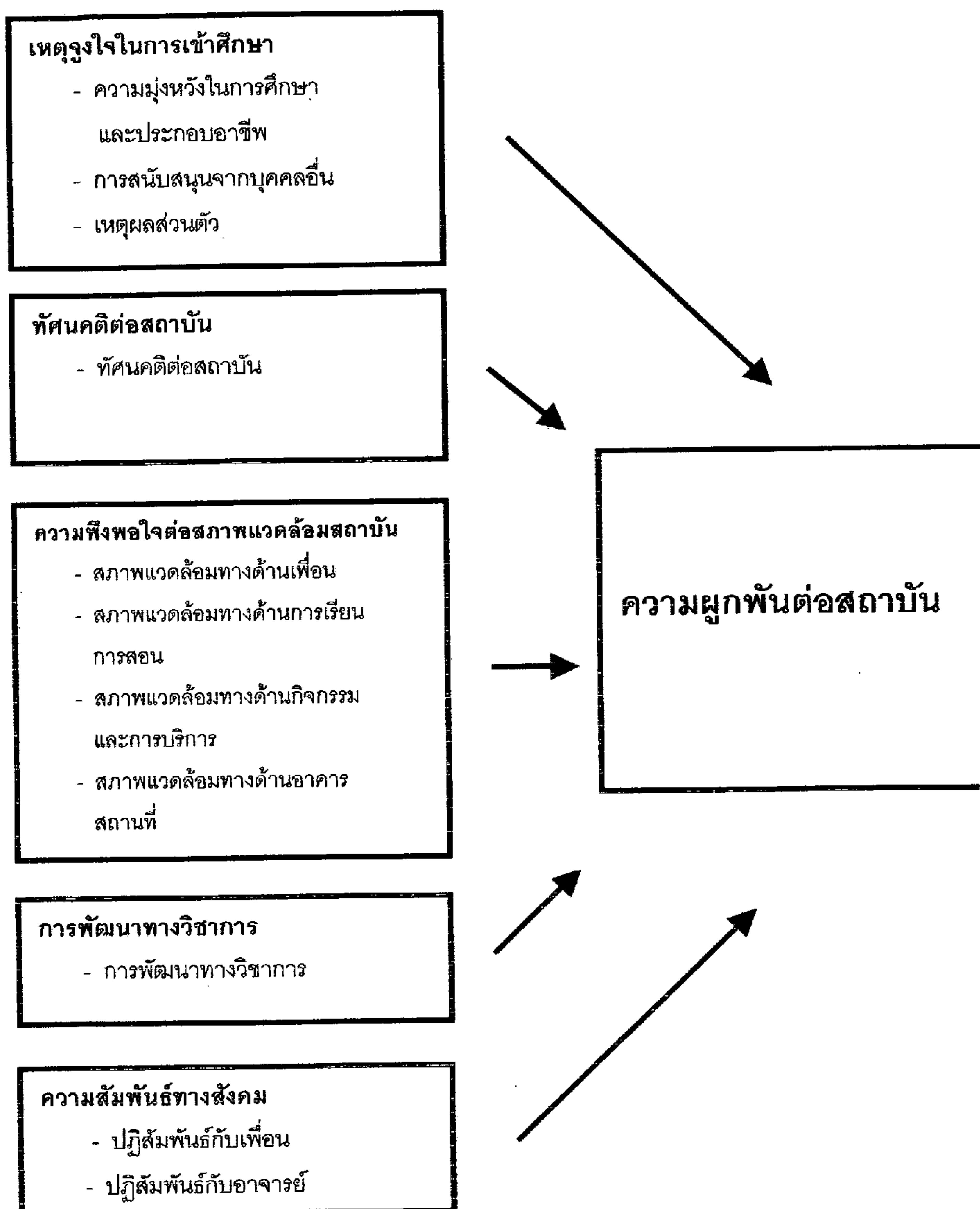
9. ปัจจัยหลัก หมายถึง ปัจจัยทั้ง 5 ด้าน ซึ่งได้แก่ ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

10. ปัจจัยประกอบ หมายถึง ส่วนประกอบของปัจจัยหลัก ซึ่งได้แก่ด้านความมุ่งหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

11. ปัจจัยรายชื่อ หมายถึง ข้อกระทงความในแบบสอบถามทั้ง 76 ข้อ

12. นักศึกษา หมายถึง ผู้ที่กำลังศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด สาขาบัญชี และสาขาคอมพิวเตอร์ ชั้นปีที่ 2 ภาคเรียนที่ 1 ประจำปีการศึกษา 2542 ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง กำลังศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

13. สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ในการวิจัยนี้หมายถึง สถาบันอุดมศึกษาของรัฐ สังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ทำหน้าที่ผลิตนักศึกษาระดับปริญญาตรี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ในวิทยาเขตต่าง ๆ 39 แห่งคณะต่าง ๆ จำนวน 15 คณะ วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆเป็นวิทยาเขตหนึ่งในสังกัดสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล จัดการศึกษาด้านวิชาชีพในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง และระดับปริญญาตรี ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพเปิดสอนสาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการเลขานุการ สาขาวิชาการบัญชี และสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ

ภาพประกอบ 1 แผนภูมิกรอบความคิดของการวิจัย

บทที่ 2

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยครั้งนี้ มีจุดมุ่งหมายที่จะศึกษาระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา และปัจจัยต่าง ๆ ที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบัน แต่เนื่องจากความผูกพันต่อสถาบันโดยตรงนั้น มีนักการศึกษาให้ความสนใจน้อยมาก ส่วนใหญ่จะมุ่งศึกษาความสัมพันธ์ต่อองค์กรมากกว่า และสถาบันการศึกษาก็เป็นองค์ประกอบหนึ่งของสังคมที่มีความใกล้ชิดสนิทสนมกับบุคคล ดังนั้นเอกสารและงานวิจัยที่รวบรวมได้ส่วนใหญ่จึงเป็นความผูกพันต่อองค์กรเป็นส่วนใหญ่ และเชื่อมโยงไปสู่ความผูกพันสถาบันโดยครอบคลุมรายละเอียดของเนื้อหาและงานวิจัย ภายใต้อำนาจต่อไปนี้

1. ความหมายของความผูกพันต่อสถาบัน
2. ความสำคัญของความผูกพันต่อสถาบัน
3. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบัน
4. คุณลักษณะทางจิตพิสัย
5. ทักษะติดต่อสถาบัน
5. ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อม
6. การพัฒนาทางวิชาการ
7. ความสัมพันธ์ทางสังคม
8. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ความหมายของความผูกพันต่อสถาบัน

นักการศึกษาและนักบริหารหลายคนได้ให้ความหมายของความผูกพันต่อองค์กร ดังนี้ โรเบิร์ต มาร์ช และอีโรชิ มานนารี (March and Mannari. 1977 : 57) ให้ความหมายของความผูกพันต่อองค์กรว่า หมายถึง ลักษณะความตั้งใจของพนักงานที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มที่ในการกระทำเพื่อประโยชน์ต่อองค์กรมีความปรารถนาที่จะอยู่องค์กรตลอดไป รวมทั้งระดับความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์กร ความจงรักภักดีและยอมรับองค์กร มีทัศนคติที่ดีต่อองค์กร แคนเตอร์ (Kanter. 1968 : 499) ให้ความหมายว่า เป็นความตั้งใจของคนในองค์กรที่จะใช้พลังงานและความภักดีเพื่อการทำงานในองค์กร

กรูสกี (Grusky. 1966 : 489) ได้ให้ความหมายว่าเป็นลักษณะของความสัมพันธ์ระหว่างสมาชิกขององค์การกับระบบขององค์การโดยส่วนรวม ความสัมพันธ์นี้จะมากขึ้นอยู่กับรางวัลตอบแทนที่ได้รับจากองค์การ และประสบการณ์ต่าง ๆ ที่ทำให้ได้รับรางวัลตอบแทนจากองค์การ

เชลดอน (Sheldon. 1971 : 144) ให้ความหมายว่า เป็นการที่บุคคลประเมินองค์การในทางบวก และตั้งใจที่จะทำงานให้ป็นไปตามเป้าหมายขององค์การตามที่ตนเองได้รับรู้

แฟรงคลิน (Franklin. 1975 : 653) ให้ความหมายว่า เป็นการตั้งใจที่จะยึดถือปฏิบัติตามปทัสถาน และกฎระเบียบขององค์การ และตั้งใจที่จะคงอยู่ในองค์การต่อไป

ปอร์เตอร์ และคนอื่น ๆ (Porter and others. 1976 : 91) สตีเยร์ส (Steers. 1977 : 46) เมาเดย์และคนอื่น ๆ (Mowday and others. 1979 : 226) ได้ให้ความหมายว่า ความผูกพันต่อองค์การใด องค์การหนึ่ง ซึ่งมีอยู่ 3 ลักษณะคือ

1. มีความเชื่อ ยอมรับในเป้าหมาย และค่านิยมขององค์การอย่างเต็มที่
2. มีความตั้งใจที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อองค์การ
3. มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงความเป็นสมาชิกขององค์การต่อไป

สาลันซิค (เกสรา สุขสว่าง. 2540 : 102 ; อ้างอิงมาจาก Salancik. 1977 : 62)

ให้ทัศนะว่า ความผูกพันต่อองค์การเป็นสถานะของบุคคลที่ผูกติดกับการกระทำที่นำไปสู่การมีส่วนร่วมในองค์การ ดังนี้

- 1) ความผูกพันต่อองค์การ เป็นการศึกษาที่กว้างกว่าความพึงพอใจ โดยสะท้อนให้เห็นถึงผลกระทบต่อองค์การโดยส่วนรวม ส่วนความพึงพอใจเป็นการมุ่งเฉพาะเกี่ยวกับงาน
- 2) ความผูกพันต่อองค์การเป็นความคาดหวังที่มีความแน่นอนและนานกว่าความพึงพอใจ และเกี่ยวข้องกับบรรยากาศในการทำงานโดยเฉพาะ

เอทซียนี (Etzioni. 1975 : 9) กล่าวว่าเมื่อบุคคลเข้าไปอยู่ในองค์การจะเกิดความรู้สึกทั้งทางบวกและทางลบ ความรู้สึกในทางบวกเรียกว่า ความผูกพันต่อองค์การ ส่วนความรู้สึกทางลบเรียกว่า ความรู้สึกแปลกแยกหรือแยกตัวออกห่าง ความผูกพันต่อองค์การจึงเป็นการแสดงความรู้สึกอย่างแรงกล้าของบุคคลเมื่อเข้าไปอยู่ในองค์การและรับเอาบรรทัดฐานขององค์การเข้าไว้อย่างเข้มแข็ง รวมทั้งแสดงตนเป็นฝ่ายขององค์การอย่างเด่นชัด

ไอเซนเบอร์เกอร์ และคนอื่น ๆ (ชฎาภา ประเสริฐทรง. 2541 : 15 ; อ้างอิงมาจาก Eisenberger and others. 1990 : 52) กล่าวว่า ความผูกพันต่อองค์การเป็นทัศนคติที่แสดงถึงความรู้สึกรวมเป็นหนึ่งเดียวกันกับองค์การ เป็นความสัมพันธ์ระหว่างการที่บุคคลรับรู้ถึงการเกื้อกูลสนับสนุนขององค์การกับผลที่ตามมา คือความอุทิศหาของสมาชิกและความเต็มใจที่จะทุ่มเทการทำงานเพื่อองค์การ

จากความหมายของความผูกพันต่อองค์การที่กล่าวมาแล้ว และจากแนวคิดที่ว่าสถาบันอุดมศึกษาเป็นองค์การรูปนัย จึงสรุปได้ว่าความผูกพันต่อสถาบัน หมายถึง การที่นิสิตมีความรู้สึกและแสดงพฤติกรรมต่อสถาบันที่ตนเองเป็นนิสิตอยู่ใน 3 ด้านคือ

1. มีความศรัทธาและยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน
2. มีความตั้งใจและความพร้อมในการที่จะใช้ความพยายามที่มีอยู่เพื่อสถาบัน
3. มีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงอยู่เป็นนิสิตของสถาบันต่อไป

ความสำคัญของความผูกพันต่อสถาบัน

ความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษามีความจำเป็น เพราะจะมีผลต่อการติดต่อการกลับมาช่วยเหลือสถาบัน หรือการเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาสถาบัน

ภรณ์ มหามนต์ (2529:3) ได้สรุปความสำคัญของความผูกพันต่อองค์การไว้ดังนี้

1. บุคคลซึ่งมีความรู้สึกแท้จริงต่อเป้าหมายและค่านิยมขององค์การมีแนวโน้มที่จะมีส่วนร่วมในกิจกรรมขององค์การในระดับสูง
2. บุคคลซึ่งมีความผูกพันต่อองค์การในระดับสูง มักมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะคงอยู่กับองค์การตลอดไป เพื่อทำงานให้องค์การได้บรรลุเป้าหมายที่ตนเองเลื่อมใสศรัทธา โดยเหตุที่บุคคลมีความผูกพันต่อองค์การ และเลื่อมใสศรัทธาในเป้าหมายขององค์การ บุคคลซึ่งมีความผูกพันดังกล่าวมักจะมี ความผูกพันอย่างมากต่องานที่ทำเพราะเห็นว่า คือหนทางซึ่งตนสามารถทำประโยชน์ให้องค์การให้บรรลุเป้าหมายสำเร็จได้
3. บุคคลซึ่งมีความรู้สึกผูกพันต่อองค์การในระดับสูง จะเต็มใจที่จะใช้ความพยายามมากพอสมควรในการทำงานให้องค์การ

นิวแมนและคณะ (Newman and others. 1984 : 269-280) ได้กล่าวถึงความสำคัญ
ของความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาไว้ดังนี้

1. ความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาจะสะท้อนให้เห็นถึงทัศนคติทั่ว ๆ ไปของ
นักศึกษาที่มีต่อสถาบันในส่วนที่เกี่ยวกับกิจกรรมต่าง ๆ และการจัดประสบการณ์เพื่อการเรียนรู้
ของสถาบัน

2. ความผูกพันต่อสถาบันไม่เพียงแต่จะมีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของนักศึกษาที่แสดงออก
ในระหว่างที่ศึกษาอยู่ในสถาบันเท่านั้น แต่ยังมีผลต่อความสัมพันธ์ระหว่างนักศึกษากับสถาบันใน
อนาคตด้วย ซึ่งจะเห็นได้จากการที่นักศึกษาได้แสดงออกถึงความตั้งใจใช้ความพยายามที่จะทำ
ทุกอย่างเพื่อสถาบัน ความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะติดต่อสัมพันธ์กับสถาบันอย่างต่อเนื่อง
ตลอดไป และการที่ศิษย์เก่าให้ความช่วยเหลือสนับสนุนต่อสถาบัน ความผูกพันต่อสถาบันของ
นักศึกษามีความสัมพันธ์กับการที่ทำให้สถาบันเป็นที่ดึงดูดความสนใจของนักศึกษาให้มาเข้า
ศึกษาเพิ่มมากขึ้นทั้งในปัจจุบันและอนาคต

ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบัน

มีผู้กล่าวถึงปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันการศึกษาไว้ต่าง ๆ ดังนี้

แพนเทจส์ และครีดอน (Pantages and Creedon. 1978 : 57-96) ได้สรุปเอกสารการ
วิจัยไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันและการคงอยู่หรือการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการ
ศึกษาของนักศึกษา ได้แก่ ภูมิหลังของนักศึกษา การพัฒนาทางด้านวิชาการ แรงจูงใจ
บุคลิกภาพ ด้านการเงินและสุขภาพ สภาพแวดล้อมของสถาบัน

บิน (Bean. 1980 : 177, 183) ได้ทำการวิจัยและสรุปไว้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความ
ผูกพันต่อสถาบันของนิสิตประกอบด้วยปัจจัยด้านภูมิหลังของนิสิต ปัจจัยด้านสถาบันและปัจจัย
สอดแทรกคือความพึงพอใจสถาบัน

แอสติน (Astin. 1977 : 30-46) ได้สรุปผลการวิจัยต่าง ๆ เอาไว้ว่าปัจจัยที่มีอิทธิพลหรือมี
ความสัมพันธ์กับความผูกพันและการคงอยู่หรือการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาของนิสิต
ได้แก่ ภูมิหลังทางวิชาการ ภูมิหลังทางครอบครัว ความสามารถทางวิชาการ ปณิธานทางการ
ศึกษา ลักษณะนิสัยในการศึกษาเล่าเรียน ความคาดหวังเกี่ยวกับสถาบันหรือวิทยาลัย และปัจจัย
อื่น ๆ เช่น อายุ การได้รับความช่วยเหลือด้านการเงิน ความเกี่ยวข้องกับสถานศึกษา และการ
แต่งงานของนิสิต

อนันต์ชัย คงจันทร์ (2529 : 38 -39) อธิบายว่า การขาดความผูกพันต่อองค์การ อาจส่งผลให้เกิดพฤติกรรมองค์การที่ไม่พึงประสงค์ ได้แก่ การขาดงาน การไม่ตรงต่อเวลาในการทำงาน และการโยกย้ายเปลี่ยนงาน

ความผูกพันต่อองค์การเป็นการแสดงตนอย่างภาคภูมิใจในองค์การ มีความเกี่ยวพันและเต็มใจที่จะทำงานในองค์การ มีความภักดีต่อองค์การและปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกขององค์การต่อไป ดังที่

สเตียร์ส และพอร์เตอร์ (Sterts and Porter. 1983 : 442) ได้สรุปความผูกพันต่อองค์การเป็น 2 ลักษณะ คือ

1. ความผูกพันทางทัศนคติ เป็นการศึกษาความผูกพันต่อองค์การ โดยการศึกษาที่บุคคลมีความรู้สึกภูมิใจในองค์การ นำตนเองเป็นส่วนหนึ่งขององค์การมีความปรารถนาที่จะคงอยู่เป็นสมาชิกขององค์การและยอมรับในเป้าหมายขององค์การ

2. ความผูกพันทางพฤติกรรม เป็นการศึกษาความผูกพันต่อองค์การที่เป็นพฤติกรรมที่บุคคลได้รับจากองค์การ อาทิ ได้รับการยอมรับจากสมาชิกในองค์การ ได้รับค่าตอบแทนสูง เป็นต้น

ความผูกพันต่อองค์การ หมายถึง ลักษณะความตั้งใจของพนักงานที่จะใช้ความพยายามอย่างเต็มความสามารถในการกระทำ เพื่อประโยชน์ต่อองค์การ มีความปรารถนาที่จะอยู่กับองค์การตลอดไป รวมทั้งระดับความมากน้อยของความรู้สึกเป็นเจ้าขององค์การหรือความจงรักภักดีที่มีต่อองค์การและยอมรับเป้าหมายขององค์การ ตลอดจนการมีทัศนคติในทางบวกต่อองค์การอีกด้วย (จุรีพร กาญจนการุณ. 2536 : 34 ; อ้างอิงมาจาก Robert March & Hiroshi Mannari 1977 : 57)

บีลและโนเอล (Beal and Noel. 1980 : 3-5) ได้สรุปการศึกษาเกี่ยวกับปัจจัยที่อิทธิพลต่อความผูกพัน ได้แก่ 1) คุณลักษณะของนิสิต ซึ่งประกอบด้วยความสามารถด้านวิชาการ ภูมิหลังของนักศึกษา ปณิธานและแรงจูงใจในด้านการเงิน 2) คุณลักษณะของสภาพแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วยสภาพแวดล้อมทางวัตถุ และความเกี่ยวพันของนักศึกษาภายในสถาบัน

แฮคแมนและไดซินเยอร์ (Hackman and Dysinger. 1970 : 312) ได้สรุปผลจากการวิจัยที่ผ่านมาว่า ปัจจัยที่อิทธิพลหรือสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันและการคงอยู่ของนิสิต ได้แก่ คุณลักษณะของตัวนิสิต และธรรมชาติของสภาพแวดล้อมภายในสถาบัน

กล่าวโดยสรุป ความผูกพันต่อองค์กรหรือสถาบัน หมายถึง ความรู้สึกในทางที่ดีของนักศึกษาที่มีต่อสถาบัน โดยแสดงออกในรูปของการกระทำตนให้เป็นประโยชน์ต่อสถาบัน ยอมรับเป้าหมายและค่านิยมของสถาบัน มีความตั้งใจที่จะทำทุกอย่างเพื่อชื่อเสียงของสถาบัน และมีความปรารถนาที่จะเป็นสมาชิกของสถาบันต่อไป

คุณลักษณะทางจิตพิสัย

ได้แก่ ลักษณะทางจิตใจ 2 ประการคือ เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาในสถาบัน และทัศนคติต่อสถาบัน

ความหมายของเหตุจูงใจ

ได้มีผู้ให้ความหมายของเหตุจูงใจไว้ต่าง ๆ กัน ดังนี้

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2518 : 18) กล่าวว่า หมายถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่มีอิทธิพลเป็นแรงผลักดันให้บุคคลแสดงตามพฤติกรรม

สมพงษ์ เกษมสิน (2526 : 302) ได้ให้ความหมายว่า เป็นวิธีการที่จะชักนำผู้อื่นให้ตัดสินใจพฤติกรรมปฏิบัติตามวัตถุประสงค์สิ่งเร้าที่น่าช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการดำเนินกิจกรรมมนุษย์

กิลฟอร์ด และเกรย์ (Guilford and Gray. 1970 : 12) ได้ให้ความหมายไว้ว่า หมายถึงสิ่งเร้าที่น่าช่องทางและเสริมสร้างความปรารถนาในการดำเนินกิจกรรมมนุษย์

กล่าวโดยสรุป เหตุจูงใจหมายถึงปัจจัย วิธีการ กระบวนการ หรือสิ่งเร้าที่ชักนำผลักดันและส่งเสริมให้บุคคลแสดงพฤติกรรมเพื่อตอบสนองความต้องการของตน

ทฤษฎีเหตุจูงใจ (Motivation Theory)

ทฤษฎีเหตุแรงจูงใจหรือทฤษฎีแรงจูงใจมีหลายทฤษฎี แต่มีความเกี่ยวข้องกับการศึกษาของนักศึกษา ได้แก่

1. ทฤษฎีลำดับความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's Hierarchy of Need) (Maslow. 1970 : 36-58) ทฤษฎีนี้ได้กล่าวถึง ลำดับขั้นความต้องการของมนุษย์ ที่เป็นเหตุจูงใจให้บุคคลกระทำกิจกรรมต่าง ๆ ไว้ 5 ขั้นตอน คือ

- 1) ความต้องการทางด้านความปลอดภัยและมั่นคง
- 2) ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง
- 3) ความต้องการความรักและการมีส่วนร่วมในสังคม
- 4) ความต้องการชื่อเสียงเกียรติยศและการเคารพยกย่อง
- 5) ความต้องการความสำเร็จสมหวังในชีวิต

2. ทฤษฎีเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ (Achievement Motivation Theory) ของแมคคลีแลนด์ (Mc Clelland. 1970 : 101 - 111) ทฤษฎีนี้กล่าวถึงเหตุจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ เป็นองค์ประกอบที่ผลักดันให้บุคคลมีความต้องการมีสถานะสูงขึ้น มีความรับผิดชอบมากขึ้น มีความต้องการความสำเร็จสูงขึ้นและแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน อาทิ ลินด์เกรน (Lindgren. 1967 : 31-34) ให้ทัศนะเกี่ยวกับแรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์ในรูปของความต้องการความสำเร็จ (Need for Achievement) ซึ่งเทียบได้กับความต้องการขั้นสูงของ มาสโลว์ ในชั้น Self Actualization ซึ่งเป็นความต้องการที่จะเข้าใจตนเอง ทั้งในด้านความสามารถ ความถนัด รวมถึงศักยภาพอื่นๆ และมีความปรารถนาที่จะใช้ศักยภาพนั้นให้เกิดประโยชน์อย่างเต็มที่

ทองคูน หงษ์พันธ์ (2530 : 22) กล่าวว่า แรงจูงใจใฝ่สัมฤทธิ์คือ ความต้องการเป็นผู้ทำงานที่ประสบความสำเร็จ ต้องการที่จะฟันฝ่าอุปสรรคโดยไม่ย่อท้อ และต้องการทำงานให้บรรลุจุดหมายอย่างมีประสิทธิภาพ การทำงานให้ได้ผลสำเร็จในที่นี้มีได้หมายถึงการได้รับผลตอบแทนเป็นเงินทอง ยศ บรรดาศักดิ์ หรืออำนาจ แม้ว่าจะไม่ได้รางวัลตอบแทนเลยก็ได้ สิ่งที่ต้องการคือ ความพอใจที่จะได้จากการที่รู้สึกว่าคุณสามารถทำงานตามที่ตั้งเป้าหมายไว้

2. ทฤษฎี 2 องค์ประกอบของเฮิร์ซเบิร์ก (Herzberg Two Factors Theory) เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงเหตุจูงใจให้คนทำงาน ซึ่งมีอยู่ 2 ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับแรงจูงใจในการทำงาน ซึ่งลูธันส์ (Luthans. 1985 : 201) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของเฮิร์ซเบิร์กเอาไว้ว่า ปัจจัยทั้ง 2 ดังกล่าวคือ ปัจจัยกระตุ้น (Motivation Factors) เป็นปัจจัยที่สร้างแรงจูงใจทางบวก ได้แก่ ความสำเร็จของงาน การยอมรับนับถือ ลักษณะของงาน ความรับผิดชอบ และความก้าวหน้า ส่วนปัจจัยค้ำจุน (Hygienes Factors) เป็นปัจจัยพื้นฐานที่ป้องกันไม่ให้เกิดความไม่พอใจในการปฏิบัติงาน ได้แก่ นโยบายและการบริหารงาน การนิเทศงาน เงินเดือน สภาพะการทำงาน ความสัมพันธ์ภายในหน่วยงาน

แนวคิดเกี่ยวกับแรงจูงใจในการศึกษา

พจนี สะเพียรชัย (2526 : 13) ได้กล่าวถึงเหตุแรงจูงใจในการศึกษาระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา และอีกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีและไม่มียานพาหนะ

เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่ (2525 : 19 - 20) ได้กล่าวถึงเหตุแรงจูงใจในการศึกษาว่าขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ ดังนี้ 1) สภาพฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกัน 2) ทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษามากหรือน้อยกว่ากัน 3) คุณภาพของการจัดการศึกษาที่แตกต่างกัน 4) สถานที่ตั้งของสถานศึกษาที่อยู่ในส่วนกลางหรือภูมิภาค 5) ความมีชื่อเสียงของสถานศึกษาที่แตกต่างกัน

เจลิยว บุรีภักดี (2527:29) ได้กล่าวว่าเหตุแรงจูงใจในการศึกษาของคนในสังคมส่วนใหญ่คือ ค่านิยมในปริญญา เพราะสังคมไทยเป็นสังคมที่นิยมคนมีปริญญา

ตินโต (Tinto. 1975:102) กล่าวว่าเหตุแรงจูงใจในการศึกษาให้สำเร็จมี 3 ประการคือ

1. การวางแผนในการศึกษา
2. ความคาดหวังในการศึกษา
3. ความคาดหวังในการประกอบอาชีพในอนาคต

เพราะสิ่งเหล่านี้จะมีอิทธิพลต่อการศึกษาและพิจารณาตัดสินใจเกี่ยวกับการที่จะคงอยู่ในสถาบันของนักศึกษาต่อไป

กล่าวโดยสรุป เหตุแรงจูงใจในการศึกษามาจากหลายด้านด้วยกัน แต่พอจำแนกออกเป็น 3 ด้านคือ 1) ความมุ่งหวังในการศึกษาและประกอบอาชีพ 2) การสนับสนุนจากบุคคลอื่น 3) เหตุผลส่วนตัว

ทัศนคติต่อสถาบัน

ความหมายของทัศนคติ ได้มีผู้ให้ความหมายของทัศนคติไว้หลายคน ดังนี้

ฟิชเบิน และไอเซน (Fishbein and Ajzen. 1975 : 6) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ จิตลักษณะอย่างหนึ่งที่เกิดจากการเรียนรู้ในการที่จะตอบสนองไปในลักษณะที่แสดงว่าชอบหรือไม่ชอบสิ่งใดสิ่งหนึ่ง

เซฟเวอร์ (Shaver. 1977 : 168) กล่าวว่า ทัศนคติ คือ จิตลักษณะประเภทหนึ่งที่เป็นความโน้มเอียงหรือความรู้สึกที่จะคอยตอบสนองไปในทางชอบหรือไม่ชอบต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง หรืออาจกล่าวได้อีกอย่างหนึ่งว่า ทัศนคติเป็นความคิดเห็นของมนุษย์ที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ โดยมีอารมณ์เป็นส่วนประกอบ รวมทั้งความพร้อมที่จะแสดงพฤติกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งโดยเฉพาะ

ดวงเดือน พันธุมนาวิน (2518 : 25) ได้กล่าวถึงทัศนคติไว้ว่า การทราบทัศนคติของบุคคลย่อมช่วยให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลได้

อัลพอร์ท (Allport. 1969 : 271-272) ได้แยกทัศนคติออกเป็น 5 ลักษณะคือ

1. ภาวะทางจิตใจและประสาท (Mental and Neural State) ซึ่งแสดงให้เห็นทางพฤติกรรม อาทิ โกรธ เกลียด รัก ชอบ เป็นต้น
2. ความพร้อมที่ตอบสนอง (Readiness to Respond) ได้แก่ เมื่อมีความรู้สึกที่ดีหรือไม่ดีต่อสิ่งใดก็พร้อมที่จะตอบสนองสิ่งนั้นตามความรู้สึกที่เกิดขึ้น-อาทิ-ชอบทางด้านศิลปะ-ก็จะมี ความพร้อมและต้องการศึกษาวิชาศิลปะอยู่เสมอ
3. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นเป็นระบบ (Organized) ได้แก่ การเกิดขึ้นและจัดระบบไว้แล้วในตนเอง กล่าวคือ เมื่อเกิดความรู้สึกต่อสิ่งใดแล้วก็จะเกิดขึ้นต่อเนื่องกัน และติดตามด้วยพฤติกรรมที่มีต่อความสัมพันธ์กัน อาทิ เมื่อโกรธจะหน้าบึ้ง เป็นต้น
4. เป็นสิ่งที่เกิดขึ้นจากประสบการณ์ (Through Experience) ได้แก่ ประสบการณ์ที่มีส่วนร่วมสร้างทัศนคติที่ดี
5. เป็นพลังสำคัญที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมที่แสดงออก (Exerting a Directive and for Dynamic Influence on Behavior) ได้แก่ การแสดงออกต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่งขึ้นอยู่กับทัศนคติเป็นสำคัญ

นิวคอมป์ (Newcomb. 1954:12) กล่าวว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ บุคคลจะแสดงทัศนคติทางพฤติกรรมเป็น 3 ลักษณะคือ แสดงออกในลักษณะของความพึงพอใจ เห็นด้วย หรือชอบในสิ่งนั้น ซึ่งจะทำให้อยากเข้าหาหรือเข้าไปใกล้สิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่าทัศนคติทางบวก (Positive Attitude) ส่วนอีกลักษณะหนึ่งของการแสดงออกถึงความไม่พอใจ ไม่ชอบ ไม่เห็นด้วย ซึ่งเป็นเหตุที่ทำให้อยากอยู่ห่างสิ่งนั้น ลักษณะเช่นนี้เรียกว่า ทัศนคติทางลบ (Negative Attitude) ส่วนการแสดงออกในลักษณะเฉย ๆ หรือไม่แสดงออกว่าชอบหรือไม่ชอบนั้น เรียกว่าทัศนคติแบบกลาง ๆ

เชดคักดี โฆวาสินธุ์ (2520 : 38) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า หมายถึง ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อสิ่งต่าง ๆ อันเป็นผลเนื่องมาจากการเรียนรู้ ประสบการณ์ และเป็นตัวกระตุ้นให้บุคคลแสดงพฤติกรรมหรือแนวโน้มที่จะตอบสนองต่อสิ่งเร้านั้น ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่งอาจเป็นไปในทางสนับสนุน หรือคัดค้านก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับกระบวนการเรียนรู้ระเบียบวิธีของสังคม (Socialization) ซึ่งทัศนคตินี้จะแสดงออกหรือปรากฏให้เห็นได้ชัดในกรณีที่สิ่งเร้านั้นเป็นสิ่งเร้าทางสังคม

วุฒิชัย จำนง (2521 : 90) ได้กล่าวถึงองค์ประกอบของทัศนคติไว้ว่าทัศนคติมีองค์ประกอบ 3 ด้านคือ

1. ด้านความรู้สึก (Affective Component) ได้แก่ ความรู้สึกต่าง ๆ อาทิ ดี ไม่ดี ชอบ ไม่ชอบ
2. ด้านความคิด (Cognitive Component) เป็นทัศนคติที่เกี่ยวข้องกับความรู้สึกต่าง ๆ ที่ได้มาซึ่งเกี่ยวข้องกับความรู้สึกต่าง ๆ ที่ได้มาซึ่งเกี่ยวข้องกับกระบวนการทางสติปัญญา
3. ด้านการปฏิบัติ (Action Component) เป็นทัศนคติที่มีส่วนประกอบในลักษณะการปฏิบัติเป็นแนวโน้มที่บุคคลจะปฏิบัติต่อสิ่งที่ชอบหรือไม่ชอบ เป็นต้น

สุนีย์ ชีรตารากร (2525 : 155) ได้ให้ทัศนะเกี่ยวกับลักษณะทัศนคติ ดังนี้

1. ทัศนคติมีลักษณะเป็นสภาวะทางจิตที่มีอิทธิพลต่อการคิดและการกระทำให้บุคคลมีท่าทีหรือตอบสนองสิ่งเร้าในทางใดทางหนึ่ง
2. ทัศนคติเป็นสิ่งที่ไม่ได้มีมาแต่กำเนิด แต่ได้มาจากการเรียนรู้และประสบการณ์บุคคลมีส่วนเกี่ยวข้อง
3. ทัศนคติมีความหมายอ้างอิงถึงบุคคลและสิ่งของเสมอ กล่าวคือ ทัศนคติเกิดจากสิ่งที่มีตัวตน และสามารถอ้างอิงได้

กล่าวโดยสรุป ทัศนคติ คือ ความรู้สึกของบุคคลที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับทั้งในทางบวกหรือทางลบ หรือเฉย ๆ และมีความพร้อมที่จะแสดงออกในการตอบสนองต่อสิ่งนั้น ๆ ในลักษณะที่พอใจ ไม่พอใจ เห็นด้วย ไม่เห็นด้วย ต่อด้านหรือสนับสนุน เป็นต้น

ปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสถาบัน

การวิจัยนี้มุ่งศึกษาสภาพแวดล้อมในแง่ของการหาความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบันกับความผูกพันของนักศึกษา โดยให้นิยามของความพึงพอใจไว้ว่า หมายถึงระดับความรู้สึก ความต้องการหรือความคิดเห็นที่มีต่อสิ่งหนึ่งสิ่งใดที่รับความคาดหวังหรือมากกว่าความคาดหวังได้มีผู้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมสถาบันไว้ต่าง ๆ ดังนี้

บุญชัย จงกลนี้ (2531 : 26) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมที่เกื้อกูล สนับสนุน สร้างสรรค์ รักษาและถ่ายทอดวิชาการ ได้แก่ สภาพแวดล้อมตามธรรมชาติรวมทั้งถาวรวัตถุ สภาพทางสังคม จิตใจและสติปัญญาของบุคลากรทุกฝ่ายที่ประกอบกิจการงานและดำเนินชีวิตร่วมกันอยู่ในมหาวิทยาลัย ซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการสร้างเสริมให้เกิดบรรยากาศทางวิชาการ

สมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2528 : 85) ได้ให้ความหมายของสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไว้ว่า หมายถึงสิ่งเร้าอันก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในความรู้สึกประสาทสัมผัสของนิสิตนักศึกษาสภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งเร้าในเชิงสภาพแวดล้อมเหล่านี้ สามารถตรวจสอบได้โดยการสังเกตการณ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 5 ประเภท คือ 1) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความประทับใจในมหาวิทยาลัยโดยส่วนรวม 2) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการเรียนการสอน 3) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับเพื่อน 4) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับการบริหาร 5) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่และบริการวิชาการ

วินัย วีระพัฒนานนท์ (2538 : 136) ได้กล่าวว่าสถานศึกษาควรจะต้องเป็นแบบอย่างแก่ชุมชนในการจัดสภาพแวดล้อมของสถานศึกษาให้ดูเป็นระเบียบสวยงาม โดยจัดสภาพแวดล้อมทั้งที่อาคารเรียน โรงอาหาร ห้องน้ำ ถนน ที่จอดรถ ฯลฯ ให้เหมาะสมกับการใช้สอย รวมทั้งการจัดสภาพแวดล้อมธรรมชาติให้แก่สถานศึกษาเท่าที่โอกาสเป็นไปได้ เช่น การจัดสวนหย่อม ปลูกหญ้า ตัดไม้ให้ความร่มเงา การจัดสภาพดังกล่าวนอกจากจะเป็นตัวอย่างแก่ชุมชนแล้วยังจะก่อให้เกิดความรักผูกพันต่อสถานศึกษา และช่วยสร้างลักษณะนิสัยแก่ผู้เรียนด้วย

สุภาพร เลานสถิตย์ (2526 : 2-10) ได้กล่าวไว้ว่า การจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถาบันให้มีความพร้อม มีระเบียบสวยงาม มีบรรยากาศที่อบอุ่นร่มเย็น และมีบรรยากาศที่มีชุมชนวิชาการ การเรียนการสอนดีแล้วจะทำให้ผู้เรียนหรือนิสิตมีความรู้ดี มีความภาคภูมิใจ เกิดความรักใคร่ผูกพันต่อสถาบันและหมู่คณะ ช่วยรักษาชื่อเสียงของสถาบัน และมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้

อัมรงค์ดี หมั่นจันทร์ (2532 : 10) ให้ความเห็นว่าบรรยากาศของห้องเรียนที่ดีอาจช่วยส่งเสริมให้นักเรียนมีสุขภาพจิตที่ดี มีความตั้งใจที่จะศึกษาเล่าเรียนให้ได้ผลดีที่สุด ในทางตรงกันข้าม บรรยากาศของห้องเรียนไม่เหมาะสมอาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้และอาจก่อให้เกิดทัศนคติที่ไม่ดีต่อบุคคลและสภาพแวดล้อมได้

อรรณพ คุณพันธ์ (2521 : 24) ได้ให้ความหมายสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยในประเทศไทยว่า หมายถึง การรับรู้และความประทับใจของนิสิตที่มีต่อลักษณะต่าง ๆ ของมหาวิทยาลัย ได้แก่ ชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย การบริหาร บรรยากาศในการเรียนการสอน พฤติกรรมเกี่ยวกับเพื่อนและอาคารสถานที่ ซึ่งมีอิทธิพลต่อชีวิตความเป็นอยู่และพัฒนาการทุกด้านของมวลสมาชิกในมหาวิทยาลัย และลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้สามารถตรวจสอบได้จากการสังเกตโดยตรง ดังนั้น องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยมี 5 อย่างคือ

- 1) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความประทับใจมหาวิทยาลัย
- 2) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศในการเรียนการสอน
- 3) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับความสัมพันธ์กับเพื่อน
- 4) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับบรรยากาศในการบริหาร
- 5) สภาพแวดล้อมเกี่ยวกับอาคารสถานที่

แอสติน (Astin. 1968 : 2 -10) ได้ให้ความหมายว่า สภาพแวดล้อมสถาบันโดยทั่วไป หมายถึงคุณลักษณะต่าง ๆ ของสถาบันหรือมหาวิทยาลัยที่มีผลกระทบต่อการพัฒนานิสิต-และได้ให้ความหมายของสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมของสถาบันไว้ว่า เป็นพฤติกรรมเหตุการณ์ หรือคุณลักษณะใด ๆ ของสถาบันที่สังเกตเห็นได้ ที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับการรับรู้ด้านประสาธสัมผัสของทุกคนในสถาบัน โดยเฉพาะนิสิต สภาพที่เป็นอยู่หรือสิ่งที่เกิดขึ้นต่าง ๆ เหล่านี้สามารถที่จะยืนยันและตรวจสอบได้จากการสังเกตอิสระ แอสตินได้แบ่งสิ่งเร้าเชิงสภาพแวดล้อมออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน
- 2) สภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอน
- 3) สภาพแวดล้อมทางด้านการบริหาร
- 4) สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่

ชิกเกอร์ริง และแบลคเบอร์น (Chickering and Blackbem. 1970 : 7) ได้กล่าวว่า สภาพแวดล้อมสถาบันอุดมศึกษา จะรวมถึงหลักสูตรการเรียนการสอน ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตกิจกรรมเสริมหลักสูตร แนวนโยบายของสถาบันการศึกษา และบรรยากาศทางวิชาการ ซึ่งครอบคลุมระบบการศึกษา ระบบการปกครอง และกิจกรรมต่าง ๆ

นิวคอมบ์ (Newcomb. 1954 : 128) กล่าวว่ามนุษย์ได้รับความพึงพอใจแล้วจะแสดงออกในลักษณะพอใจ เห็นด้วย ทำให้อยากได้ อยากปฏิบัติ เมื่อเป็นเช่นนั้นนิสิตที่มีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมสถาบันย่อมจะต้องมีความพยายามและสนใจที่จะเรียนยิ่งขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการเรียน

สรุปได้ว่าสภาพแวดล้อมสถาบันหรือมหาวิทยาลัยมีความหมายและองค์ประกอบต่าง ๆ ดังกล่าวมาแล้วข้างต้น แต่การวิจัยครั้งนี้จะศึกษาความพึงพอใจของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมสถาบันหรือมหาวิทยาลัยใน 4 ด้านตามแนวคิดของแอสติน (Astin. 1968 : 9 -10) คือ

- 1) สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน 2) สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน 3) สภาพแวดล้อมทางการบริหาร 4) สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ โดยนำมากำหนดว่าเป็นปัจจัยสภาพแวดล้อมของสถาบันที่กระตุ้นให้นิสิตแสดงพฤติกรรม กิจกรรม หรือลักษณะต่าง ๆ ออกมา และนิสิตที่มีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมต่าง ๆ เหล่านี้ คาดว่าจะมีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันของนิสิต

แนวคิดและงานวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมสถาบัน

ในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ศึกษาความพึงพอใจองค์ประกอบของสภาพแวดล้อมสถาบันของนักศึกษา 4 ด้านคือ 1) สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน 2) สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน 3) สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ 4) สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ จึงได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบสภาพแวดล้อมทั้ง 4 ด้าน ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สภาพแวดล้อมด้านเพื่อน (Peer Environment)

ประกอบ คูปริตน์ (2525 : 179 -180) ได้สรุปความสัมพันธ์ของกลุ่มเพื่อนที่มีต่อนักศึกษากล่าวไว้ว่า เพื่อนสามารถให้กำลังใจในเรื่องทั่วไป ซึ่งไม่สามารถหาได้จากอาจารย์ในชั้นเรียน เพื่อนร่วมกลุ่มสามารถช่วยเหลือเกื้อหนุนในด้านกำหนดวัตถุประสงค์ในการและเพื่อนยังช่วยทำหน้าที่ในการฝึกการเข้าสังคมนักศึกษาและช่วยในการสร้างความสัมพันธ์ส่วนตัว ซึ่งจะส่งผลในการช่วยเหลือกันในระหว่างการทำงานได้

ไพฑูรย์ สีนลารัตน์ (2518 : 134) ได้แบ่งความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- 1) ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกผูกพันระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวูโสเป็นหลัก กิจกรรมที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ลักษณะนี้ได้แก่ กิจกรรมบันเทิง การเชียร์กีฬา ความสัมพันธ์แบบนี้จะสูญหายและถูกทำลายไปได้โดยง่าย เพราะไม่ได้เกิดขึ้นด้วยเหตุผลและหลักการ

2) ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้สึก ความคิด และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้ของเพื่อนร่วมงาน นักศึกษารุ่นพี่กับรุ่นน้องเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็น กิจกรรมเกี่ยวกับความสัมพันธ์ลักษณะนี้ ได้แก่ การอภิปรายหรือสัมมนาวิชาการเพื่อแก้ปัญหาต่าง ๆ ความสัมพันธ์แบบนี้จะยั่งยืนและมั่นคง เพราะเป็นความสัมพันธ์ที่จำเป็นสำหรับกลุ่มเพื่อน ซึ่งเป็นที่ต้องการของแวดวงวิชาการของสถาบัน

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530-ก: 45-46) ได้กล่าวถึงอิทธิพลกลุ่มเพื่อนไว้ดังนี้

- 1) เป็นกลุ่มที่จะประสานชีวิตจากสังคมในบ้านไปสู่สังคมมหาวิทยาลัย ทำให้นิสิตรู้สึก ว่าตนเองประสบความสำเร็จด้านใดด้านหนึ่ง
 - 2) เป็นกลุ่มที่สนับสนุนและเป็นเครื่องมือให้บรรลุเป้าหมายทางพุทธิปัญญาของการศึกษาในมหาวิทยาลัย
 - 3) เป็นกลุ่มที่สนับสนุนสนองอารมณ์ จิตใจ และความต้องการของนิสิต ซึ่งอาจจะไม่ตรงกับอาจารย์ ห้องเรียน และมหาวิทยาลัย
 - 4) เป็นกลุ่มที่เปิดโอกาสให้นิสิตเรียนรู้ และเข้าใจชีวิตการอยู่ร่วมกัน การสมาคม และการทำงานกับคนที่มีภูมิหลังแตกต่างกันได้ดี
 - 5) กลุ่มเพื่อนอาจจะช่วยยุงให้มีการเปลี่ยนแปลงในด้านต่าง ๆ กระตุ้นให้เกิดความคิด หรือประสบการณ์ใหม่ ให้กำลังใจในการเปลี่ยนแปลงของนิสิต หรือในทางกลับกันกลุ่มเพื่อนก็อาจจะช่วยกันบำรุงรักษาสภาพที่คงเดิมไว้ไม่ยอมเปลี่ยนแปลงอะไรก็ได้
 - 6) นิสิตที่เรียนไม่ค่อยดีหรือมีความผิดหวัง กลุ่มเพื่อนจะช่วยให้เขาเลือกทางออกทางอื่น ช่วยให้เขามีภาพพจน์ในทางบวก โดยที่สนับสนุนให้ความสนใจต่อสิ่งอื่นที่มีใช้การศึกษา
 - 7) องค์การบริหารนิสิตมักจะมีหน้าที่เป็นพรรคพวกของนิสิตแต่ละคน
- อิทธิพลของกลุ่มเพื่อนดังกล่าวเป็นผลมาจากการรวมตัวของนิสิต มีการแพร่จากแต่ละคน ไปสู่กลุ่มและมีอิทธิพลจากกลุ่มไปสู่บุคคล การใช้ชีวิตในสังคมมหาวิทยาลัย ตลอดจนพัฒนาการต่าง ๆ ของนิสิตให้เจริญงอกงาม

จินตนา ยูนิพันธ์ (2527 : 61) ให้ความเห็นไว้ว่า กลุ่มเพื่อนเป็นสิ่งแวดล้อมที่มีผลต่อการเรียนการสอนอย่างชัดเจน เพราะสังคมในสถาบันการศึกษาจะมีการรวมตัวหรือจับกลุ่มกันของนักศึกษา ซึ่งจะเห็นได้จากพฤติกรรมของกลุ่มที่มีความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของนักศึกษา การปฏิสัมพันธ์ของกลุ่ม โครงสร้างของกลุ่ม จุดมุ่งหมายของกลุ่มและปทัสถานของกลุ่มอย่างชัดเจน ซึ่งลักษณะของกลุ่มนี้จะมีผลต่อแรงจูงใจและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ถ้ากลุ่มเพื่อนมีบรรยากาศที่เป็นกันเอง เข้าอกเข้าใจ ช่วยเหลือซึ่งกันและกัน นักศึกษามักจะมีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนดีไปด้วย

ไพฑูรย์ สินลารัตน์ (2518 : 134) ได้แบ่งความสัมพันธ์ในกลุ่มเพื่อนออกเป็น 2 ลักษณะคือ

- 1) ความสัมพันธ์ทางอารมณ์ เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของความรู้สึกและความผูกพันต่อกัน เช่น ความรู้สึกระหว่างครอบครัว ความรู้สึกระหว่างเพื่อนกับเพื่อน การตัดสินใจอาศัยความรู้สึก อารมณ์ และอาวุโสเป็นหลัก
- 2) ความสัมพันธ์ทางสติปัญญา เป็นความสัมพันธ์ที่ตั้งอยู่บนรากฐานของเหตุผลและหลักการ อาศัยความรู้ ความคิด และสติปัญญาเป็นเครื่องเชื่อมโยง เช่น ความรู้ของเพื่อนร่วมงาน นักศึกษารุ่นพี่กับนักศึกษารุ่นน้องเพื่อแลกเปลี่ยนความคิดเห็นซึ่งกันและกัน

สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน

องค์ประกอบของการเรียนการสอน ได้มีผู้กล่าวถึงองค์ประกอบการเรียนการสอนที่เหมาะสม เป็นที่ต้องการของนักศึกษารวมทั้งอาจารย์ และมีผลต่อการเรียนตลอดจนความสำเร็จในการเรียนของนักศึกษาไว้ต่าง ๆ ดังนี้

ไวทรูบา และไรท์ (Wotruba and Wright. 1975 : 657) ได้กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อการเรียนการสอนมีอยู่ 6 องค์ประกอบคือ

- 1) ทักษะคติของอาจารย์ที่มีต่อนิสิต
- 2) วิธีสอน
- 3) ลักษณะบุคลิกภาพของอาจารย์
- 4) บรรยากาศในชั้นเรียน
- 5) อุปกรณ์การสอน
- 6) ทักษะคติของอาจารย์ต่อวิชาที่สอน

บราสแคมป์ และคนอื่น ๆ (Braskamp and others. 1986 : 17) กล่าวว่า องค์ประกอบที่มีผลต่อประสิทธิภาพการสอนมีอยู่ 5 ประการคือ

- 1) บรรยากาศในชั้นเรียน
- 2) พฤติกรรมการสอนของอาจารย์
- 3) วิธีการเรียนของนักศึกษา
- 4) หลักสูตร
- 5) วิธีประเมินผล

อุทุมพร ทองอุไทย (2523 :57-58) ได้สรุปผลการวิจัยเกี่ยวกับองค์ประกอบของประสิทธิภาพการสอนระดับอุดมศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศไว้ 6 ประการ

- 1) ลักษณะของอาจารย์
- 2) วิธีสอน
- 3) สัมพันธภาพระหว่างอาจารย์กับนิสิต
- 4) อุปกรณ์การสอนและการเรียน
- 5) การวัดผล
- 6) ทักษะคติของอาจารย์ต่อการสอนและต่อนิสิต

สรุปได้ว่า องค์ประกอบทางด้านการเรียนการสอนที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้และความสำเร็จในการศึกษาของนักศึกษานั้นมีอยู่หลายประการ แต่การวิจัยครั้งนี้ได้แบ่งองค์ประกอบออกเป็น 6 องค์ประกอบคือ 1) หลักสูตรและเนื้อหาวิชา 2) คุณลักษณะของอาจารย์ในการสอน 3) บุคลิกภาพของอาจารย์ 4) อุปกรณ์การสอน 5) ความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา 6) การประเมินผลการเรียนการสอน องค์ประกอบเหล่านี้มีความสัมพันธ์กันอย่างใกล้ชิดและจัดเป็นสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพในการเรียนการสอน การเรียนรู้และผลสำเร็จในการเรียนของนักศึกษา และความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา

รายละเอียดของแต่ละองค์ประกอบของการเรียนการสอน มีดังต่อไปนี้

องค์ประกอบด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 5 - 6) ได้สรุปความหมายของหลักสูตรว่า คือ อนุกรมโครงสร้างของการเรียนอย่างกว้าง ๆ หรือเป็นการกำหนดสาระของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ รวมทั้งโครงสร้างลักษณะเนื้อหาในหลักสูตร นอกจากนี้ยังเป็นการกำหนดแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และเป็นเกณฑ์การประเมินผลสำหรับการสอนอีกด้วย

โบแชมป์ (Beauchamp. 1981 : 171) กล่าวว่า การใช้หลักสูตร หมายถึง การจัดวางหลักสูตรในรูปของการปฏิบัติจริง เพื่อให้ครูนำไปใช้ในการจัดการสอน

สุมิตร คุณานุกร (2520 : 4 - 5) ได้ให้ความหมายของหลักสูตรที่มีความแตกต่างที่ได้กล่าวมาแล้ว ดังนี้ คือ

- 1) เอกสารกำหนดโครงการศึกษาให้แก่ผู้เรียน
- 2) โครงการที่ประมวลความรู้และประสบการณ์ให้ผู้เรียน เพื่อพิจารณาความรู้ความสามารถแก่ผู้เรียน

3. ความรู้สาขาหนึ่งที่วัดด้วยหลักการและแนวปฏิบัติในการพัฒนาหลักสูตร

รุ่งทิวา จักรกร (2527 : 6-7) ได้กล่าวถึงหลักสูตรที่ดีควรมีลักษณะดังนี้คือ

- 1) ต้องสอดคล้องกับสภาพสังคม เศรษฐกิจและการปกครองของประเทศ
- 2) ต้องยึดผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง
- 3) จะต้องตั้งอยู่บนรากฐานของหลักสูตร
- 4) หลักสูตรต้องมีความยืดหยุ่น
- 5) ต้องประกอบด้วยกิจกรรมที่มีวัตถุประสงค์และประสบการณ์ที่มีความหมาย
- 6) ควรส่งเสริมค่านิยมในระบบการปกครองของประเทศ
- 7) ต้องช่วยพัฒนาผู้เรียนทั้งในด้านร่างกาย สติปัญญา อารมณ์ สังคม
- 8) ควรมีผู้ร่วมจัดทำหลักสูตรหลายฝ่าย

ผลงานวิจัยของไพฑูรย์ สีนลรัตน์ และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล (2521 : 118) ศึกษาเกี่ยวกับความต้องการของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในเรื่องเนื้อหา การบรรยายในวิชาพื้นฐานทั่วไปพบว่า นิสิตต้องการให้เป็นเรื่องที่น่าสนใจ นำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ เป็นความรู้ใหม่ ทันสมัย และใกล้ผู้เรียน

ผลการวิจัยของอรนุช ปุณยภนิก (2526 : 56) พบว่า วิชาต่าง ๆ ในคณะที่เรียนยากเกินไป และหลักสูตรวางจุดมุ่งหมายไว้สูง และมีเนื้อหามากเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ นิสิตออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา

องค์ประกอบด้านคุณลักษณะของอาจารย์ในการสอน

ปัจจัยที่สำคัญที่สุดที่จะทำให้สถาบันการศึกษามีมาตรฐานการศึกษาสูงเพียงใดหรือไม่ คือคณาจารย์ ถ้ามีคณาจารย์ผู้ทรงคุณวุฒิพร้อมเพียงทั้งด้านปริมาณและคุณภาพแล้วก็เป็นที่ยอมรับได้ว่ามาตรฐานการศึกษาจะดีตามไปด้วย เพราะมีความเชื่อและยอมรับกันว่าไม่มีสถาบันใดที่จะอำนวยความสะดวกการศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาให้มีคุณภาพสูงเกินกว่าคุณภาพของอาจารย์ได้ นักศึกษาที่จะประสงค์จะศึกษาต่อในสถาบันการศึกษาใด ก็มักจะให้ความนิยมแก่สถาบันที่มีชื่อเสียง และพบว่าส่วนหนึ่งที่ทำให้สถาบันมีชื่อเสียงและเป็นที่ยอมรับนั้นเกี่ยวข้องกับคุณภาพของอาจารย์ (วิจิตร ศรีสอาน 2518 ก : 71)

ฉลง บุญญานันต์ และศุภชัย ศุกรวรรณ (2529 : 95-96) ได้วิจัยพบว่า คุณลักษณะของอาจารย์ในการสอนในอุดมคติที่สำคัญมากที่สุด 5 ประการตามทัศนะของนิสิต คือ

1) ความรู้ในวิชาที่สอน หมายถึง มีความรู้อย่างดีในวิชาที่สอน ตอบคำถามของนิสิตได้อย่างถูกต้อง

2) การเตรียมการสอนประจำวัน หมายถึง เตรียมการสอนมาอย่างดี มีแผนการสอนระบุจุดมุ่งหมาย รายละเอียด หัวข้อเรื่อง และหนังสือ

3) การสื่อความหมาย หมายถึง พูดเข้าใจง่าย ถ่ายทอดความรู้ให้เข้าใจง่าย

4) การเคารพความคิดของนิสิต หมายถึง เป็นผู้ยอมรับความคิดเห็นของนิสิต

5) การเข้าหาได้ง่าย หมายถึง มีความเป็นกันเองและให้โอกาสนิสิตพบได้โดยสะดวก

อุทุมพร ทองอุไทย (2522 : 71-72) ได้วิจัยพบว่าลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ 5 อันดับแรกตามความคิดเห็นของนิสิตระดับปริญญาตรี คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มีดังนี้

1) มีการเตรียมการสอนดี

2) มีความปรารถนาดีต่อนิสิตทั้งในและนอกห้องเรียน

3) มีความรู้เกี่ยวกับเนื้อหาวิชาที่ทันสมัย กว้างขวาง ถูกต้อง

4) ใช้ตัวอย่างเปรียบเทียบและความจริงในการอธิบายได้อย่างเหมาะสม

5) บรรยายเรื่องที่เกี่ยวข้องแม้ว่าจะอยู่นอกเหนือจากเนื้อหาที่สอน

สรุปได้ว่า คุณลักษณะของอาจารย์ในการสอนมีผลต่อมาตรฐานการศึกษาและความมีชื่อเสียงของมหาวิทยาลัย ตลอดจนมีผลต่อบรรยากาศในการเรียนรู้และความต้องการของนักศึกษาที่เข้าศึกษาต่อในสถาบันนั้น ๆ ด้วย

องค์ประกอบด้านอุปกรณ์การสอน

อุปกรณ์การสอนหรืออุปกรณ์การศึกษา หมายถึง สื่อทุกชนิดที่นำมาประกอบการเรียนการสอน เพื่อให้ผู้เรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น แบบเรียน วิทยุ โทรทัศน์ เครื่องคอมพิวเตอร์ เป็นต้น (Erickson and Curl. 1972 : 81) ดังนั้น อุปกรณ์การสอนจึงจัดเป็นสื่อการเรียนการสอนหรือเครื่องมือที่ช่วยให้ผู้สอนสามารถถ่ายทอดความรู้ ทักษะ และทักษะไปยังผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ (วินิจ เกตุขำ และชาญชัย ศรีไสยเพชร. 2522 : 249)

พรศรี โรจน์เมธี (2540 : 72) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอน บัญชี พบว่า ปัญหาด้านสื่อการเรียนการสอนวิชาบัญชี เป็นปัญหาในระดับมาก และเป็นปัญหาสูงสุด คืองบประมาณในการจัดหาและจัดทำสื่อประกอบการเรียนการสอนวิชาบัญชี และสื่อการสอนที่มีอยู่ล้าสมัย ขาดเทคโนโลยี ไม่มีประสิทธิภาพและมีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนนักศึกษา

พงศ์ หรดาล (2531 : 195) ได้กล่าวถึงความสำคัญของสื่อการเรียนการสอนมีบทบาทต่อการเรียนการสอนของครู โดยสื่อการสอนสามารถช่วยครูในด้านต่าง ๆ ได้แก่

1. จัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนได้มากขึ้น
2. ช่วยให้ครูจัดเนื้อหาวิชาได้อย่างมีความหมาย
3. ช่วยครูในการแนะนำและควบคุมผู้เรียนให้มีพฤติกรรมในทางที่พึงปรารถนา
4. ช่วยครูจัดกิจกรรมการเรียนรู้ในรูปแบบต่าง ๆ
5. ช่วยครูสอนได้ตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้
6. ช่วยครูสอนได้ง่ายเข้า
7. ช่วยครูสอนได้รวดเร็วและถูกต้องมากยิ่งขึ้น

เพาเวลล์ (Powell. 1973:101) ก็ได้กล่าวไว้ว่า อุปกรณ์การสอนมีคุณค่า โดยทั่วไปอยู่

2 ประการคือ

1) ทำให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติงาน ผู้เรียนมีความสนใจในบทเรียนมากขึ้น ผลการเรียนดีขึ้น

2) ช่วยสร้างทัศนคติที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน และทำให้ผู้เรียนมีความเชื่อถือและศรัทธาต่อผู้สอนมากขึ้น นอกเหนือจากการให้นักศึกษามีโอกาสซักถาม ได้เห็นของจริง และซาบซึ้งในเรื่องที่เรียน รู้จักทักษะ

กล่าวโดยสรุป อุปกรณ์การสอนมีหลายประเภท และช่วยให้การเรียนการสอนโดยทั่วไปมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

องค์ประกอบด้านความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนักศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 ก : 57) เสนอแนะในการจัดการเรียนการสอนไว้ประการหนึ่งว่า ควรเพิ่มความเป็นกันเองระหว่างอาจารย์กับนิสิต โดยอาจารย์ผู้สอนควรลดบทบาทความเคร่งเครียดลงบ้าง และแสดงความเป็นกันเองกับนิสิต โดยพูดคุยกันบ้างหรือพบปะกันนอกชั้นเรียนบ้าง เป็นการทำลายกำแพงน้ำแข็งระหว่างอาจารย์กับศิษย์ ความเป็นกันเองนี้ทำให้นิสิตเกิดความเข้าใจผู้สอน และเป็นเหตุจูงใจให้สนใจเรียนวิชานั้น ๆ เพิ่มขึ้น

อรนุช ปุณยกนก (2526 : 55) วิจัยพบว่า การที่นิสิตและอาจารย์มีการโต้เถียงกันอยู่เสมอ อาจารย์ใช้อำนาจในการสอนและการปกครองมากเกินไป นิสิตมีปัญหาเกี่ยวกับอาจารย์เสมอ อาจารย์มีทัศนคติที่ไม่ดีต่อผู้เรียน และนิสิตถูกทำโทษเสมอ เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้นิสิตออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา

จินตนา มาพวง (2520 : 61) วิจัยพบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตที่ประกอบด้วยตัวแปรต่อไปนี้คือ ความเป็นกันเองกับนิสิตทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน การให้เกียรติ นิสิต ความพยายามส่งเสริมให้นิสิตเกิดความเชื่อมั่นในตนเอง การยินดีติดต่อกับนิสิตด้วยความจริงใจ การทำตัวเสมอต้นเสมอปลาย การมีความรู้สึกที่ดีต่อนิสิตตั้งแต่แรกสอน การให้ความช่วยเหลือทั้งทางด้านการและกิจกรรมเสริมหลักสูตร การชมและวิจารณ์ผลงานของนิสิตอย่างยุติธรรม มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา

ไอแซคสัน และคนอื่น ๆ (Isaacson and others. 1964 : 344-351) พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างอาจารย์กับนิสิตประกอบด้วยตัวแปรต่าง ๆ คือ การรับฟังความคิดเห็นของผู้เรียน มีความเป็นกันเองกับผู้เรียน มีลักษณะความยืดหยุ่น และสามารถอภิปรายปัญหาต่าง ๆ อย่างมีเหตุผล มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการสอน

องค์ประกอบด้านการประเมินผลการเรียนการสอน

การประเมินผลการเรียนการสอน เป็นองค์ประกอบที่สำคัญอย่างหนึ่งในกระบวนการเรียนการสอน เพราะเป็นวิธีการพิจารณาตัดสินประสิทธิภาพและคุณค่าของการนำหลักสูตรไปใช้ ช่วยให้ทราบถึงความเจริญงอกงาม และความสามารถของผู้เรียนตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา ช่วยให้ผู้สอนรู้จักและเข้าใจผู้เรียนดีขึ้น รวมถึงทำให้ทราบเกี่ยวกับการสอนของครูและข้อบกพร่องต่าง ๆ ในการเรียนการสอน ตลอดจนบริการต่าง ๆ ที่สถาบันการศึกษาจัดให้แก่ผู้เรียน เพื่อ

ประโยชน์ในการแก้ไขและปรับปรุงให้ดีขึ้น (อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ.

2523 : 275) นอกจากนั้น ชูทซ์ (Schutz 1980 : 34) ยังกล่าวไว้ว่า การวัดและการประเมินผล จะมีคุณประโยชน์อย่างยิ่ง เมื่อนำผลการวัดและการประเมินดังกล่าวไปช่วยเสริมการจัดการเรียนการสอนให้ผู้เรียนได้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดการเรียนการสอนมากยิ่งขึ้น

พรชูลี อาชวบำรุง (2525 : 250) กล่าวถึงการประเมินผลเพื่อการพัฒนาจิตเขาไว้ว่า เป็นการเน้นเกรดมากกว่าการเรียนรู้เป็นการ “ฆ่า” พัฒนาการของจิตโดยตรง การประเมินที่เสริมพัฒนาการ ควรใช้แบบอิงเกณฑ์มากกว่าอิงกลุ่ม และใช้การสอบแบบดูความสามารถมากกว่าการดูเวลา

สุนันท์ ศลโกสม (ม.ป.ป. : 9) กล่าวว่า การวัดผลและหลักสูตรมีความสัมพันธ์กันในเรื่องต่อไปนี้

- 1) จุดมุ่งหมายในการเรียนการสอน
- 2) พฤติกรรมพื้นฐานของผู้เรียน
- 3) กระบวนการเรียนการสอน

ดังนั้นการวัดผลจึงช่วยให้ทราบว่า การเรียนการสอนบรรลุจุดมุ่งหมายของหลักสูตรหรือไม่ การเรียนการสอนแต่ละหน่วยที่วางไว้ในหลักสูตรเหมาะสมแล้วหรือยัง รวมทั้งการใช้เหมาะสมเพียงใด จุดประสงค์ของหลักสูตรและกระบวนการเรียนการสอนที่จัดขึ้นมีความเหมาะสมมากน้อยเพียงไร ความแก้ไขปรับปรุง

สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ

วิจิตร ศรีสอ้าน (2518 ข : 52 - 53) กล่าวว่า การเรียนการสอนจะดีหรือไม่ขึ้นขึ้นอยู่กับปัจจัยต่าง ๆ เช่น ระบบการวัดผลที่มีประสิทธิภาพ ระบบบริการห้องสมุด ห้องพยาบาล ไลบรารี ศึกษา ศูนย์เอกสาร ศูนย์หนังสือ วัสดุอุปกรณ์ทางการศึกษา และเทคโนโลยีใหม่ ๆ สิ่งเหล่านี้จะช่วยเร้าให้ผู้เรียนสนใจที่จะเรียน ทั้งยังช่วยให้ผู้เรียนจดจำได้นานอีกด้วย การขาดอุปกรณ์การสอนจึงเป็นอุปสรรคอย่างหนึ่งที่ทำให้การเรียนการสอนไม่บรรลุตามเจตจำนงของการศึกษา

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา (2530 : 145 -146) ได้แบ่งกิจกรรมจิตออกเป็น 4 ด้าน คือ

- 1) กิจกรรมกีฬา
- 2) กิจกรรมด้านอาสาพัฒนาและบำเพ็ญประโยชน์
- 3) กิจกรรมด้านศิลปวัฒนธรรมและพุทธศาสน์ประเพณี
- 4) กิจกรรมทางวิชาการ เช่น การจัดให้มีชมรมเกษตร และชมรมภาษาไทย เป็นต้น

ทองเรียน อมรัชกุล (2525 : 3) กล่าวว่า ขอบข่ายของงานกิจการนิสิตนั้นครอบคลุมในด้านการรับนิสิต ระเบียบ การลงทะเบียน การให้ความช่วยเหลือทางการเงิน การจัดปฐมนิเทศ การให้คำปรึกษา งานเกี่ยวกับอาหาร พยาบาล รักษาดินแดน หอพัก องค์การนิสิต การปกครอง การพิจารณาเกี่ยวกับตุลาการนิสิต การแปลความหมาย การบีบบังคับให้นิสิตปฏิบัติตามกฎและระเบียบ การประสานงานในด้านโปรแกรมทางวัฒนธรรม และสันตนาการของนิสิต ซึ่งกิจกรรมเหล่านี้เป็นงานเสริมหลักของงานมหาวิทยาลัย เป็นงานที่ทำหน้าที่เป็นตัวกลางผ่านเข้าสู่เป้าประสงค์

สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่

การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เอื้อต่อการเรียนการสอน สุพิชญา ธีระกุล และคนอื่น ๆ (2523 : 182 - 189) ได้กล่าวรวม ๆ ไว้ว่า สภาพโรงเรียนและห้องเรียนต้องถูกหลักวิชา โดยพิจารณาถึงทิศทางลม แสงสว่าง สี การระบายอากาศ และความสะอาด ตลอดจนความเหมาะสมกับขนาดของผู้เรียน มีบริเวณที่สามารถจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและมีความยืดหยุ่นได้ ควรมีการเปลี่ยนสถานที่บ้าง เพื่อช่วยสร้างความรู้สึกที่ดี ช่วยทำให้ผู้เรียนไม่เบื่อหน่าย

จรรยา จัวนาน (2538 : 55 - 56) ได้กล่าวถึงสิ่งแวดล้อมทางอาคารสถานที่หรือทางวัตถุที่สร้างขึ้นในสถานศึกษาว่า เป็นสิ่งแวดล้อมที่สามารถสัมผัสได้ เช่น ถนน อาคาร สนาม บริเวณสถานที่ สวนหย่อม เป็นต้น

วิมลสิทธิ์ หรยางกุล (2530 : 2) ได้กล่าวถึงสภาพแวดล้อมทางอาคารสถานที่หรือทางกายภาพที่มีความสัมพันธ์กับมนุษย์ไว้ว่า จะประกอบด้วยสิ่งที่เป็นรูปธรรม ได้แก่ สิ่งต่าง ๆ ที่มนุษย์ทำขึ้น เช่น ภาชนะ เครื่องเรือน อาคาร ถนน ชุมชนหรือเมือง สภาพแวดล้อมทางอุณหภูมิแสงสว่าง ระดับเสียงที่เกิดจากการกระทำของมนุษย์ ฯลฯ และสิ่งต่าง ๆ ที่ปรากฏตามธรรมชาติ เช่น ต้นไม้ พืชพันธุ์ต่าง ๆ แม่น้ำลำธาร ที่ราบ ภูมิศาสตร์ ฯลฯ ตลอดจนภูมิอากาศ เป็นต้น

ซีเกอร์ (Seagers. 1961 : 5-6) ได้ให้ความเห็นว่าลักษณะของการวางแผนสถานศึกษาที่ดีควรเป็นดังนี้

- 1) ต้องที่ขนาดกว้างขวางพอเหมาะกับโครงสร้างปัจจุบันและต้องขยายในอนาคต
- 2) ตั้งอยู่ในสถานที่ปลอดภัย สวยงาม และสามารถใช้ประโยชน์เพื่อกิจกรรมกลางแจ้งและนันทนาการได้มากที่สุด
- 3) ต้องสามารถเปลี่ยนแปลงได้ เพื่อให้เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคต

- 4) จัดส่วนที่มีเสียงอึกทึกและส่วนที่สงบเงียบให้แยกจากกัน
- 5) ควรตั้งอยู่ที่ที่ก่อให้เกิดปัญหาการจราจรน้อยที่สุด
- 6) ระบบจราจรในสถานศึกษา ควรแยกเป็นทางรถยนต์ รถจักรยาน และทางเดินเท้า
- 7) ควรคำนึงถึงการระบายอากาศ และแสงสว่างให้เป็นไปตามธรรมชาติ
- 8) ต้องสร้างด้วยวัสดุที่เลือกสรรมาอย่างดี ทนทาน และราคาไม่แพงจนเกินไป
- 9) ภายในอาคารควรมีอุปกรณ์การเรียนการสอนให้สมบูรณ์ ใช้ประโยชน์ได้มาก

ปัจจัยด้านการพัฒนาทางวิชาการ

ความหมายของการพัฒนาทางวิชาการ ได้มีผู้ให้ความหมายไว้ต่าง ๆ ดังนี้

โนรา (Nora 1987 : 35) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า เป็นการวัดการรับรู้เกี่ยวกับประสบการณ์ทางวิชาการของนักศึกษา ที่นักศึกษาได้รับจากอาจารย์ที่ปรึกษาและผู้บริหาร และการวัดการรับรู้เกี่ยวกับการเตรียมตัวเกี่ยวกับการประกอบอาชีพของนักศึกษาภายในสถาบันที่กำลังศึกษาอยู่

ตินโต (Tinto 1975 : 104) ได้ให้ความหมายเอาไว้ว่า เป็นการที่นิสิตได้รับทั้งในส่วนที่เป็นมาตรฐานของระบบวิชาการ ทั้งในแง่โครงสร้างและปทัสถาน และในส่วนของพัฒนาทางวิชาการ ได้แก่ 1) การพัฒนาทางวิชาการ 2) การพัฒนาทางสติปัญญา

สปาดี้ (Spady. 1970 : 77-78) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า คะแนนหรือเกรดที่นักศึกษาได้รับถือว่าเป็นการพัฒนาทางวิชาการของนักศึกษา เพราะเกรดที่นักศึกษาได้รับถือได้ว่าเป็นรางวัลตอบแทนภายนอกที่เห็นได้ชัดที่สุดที่ให้แก่นักศึกษา ซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมหรือมีปฏิสัมพันธ์กับระบบทางวิชาการของสถาบัน ส่วนการพัฒนาทางสติปัญญาจัดเป็นรางวัลที่ตอบแทนภายในที่นักศึกษาได้รับจากระบบทางวิชาการของสถาบัน

ปาสคาเรลลา และเทอเรนซินี (Pascarella and Terenzini 1980 : 62) ได้กล่าวถึงปริมาณหรือขอบเขตของการเกิดการพัฒนาทางวิชาการว่าสามารถพิจารณาในเบื้องต้นได้จากการแสดงออก หรือการได้รับผลทางวิชาการและระดับของการพัฒนาทางสติปัญญาของนิสิต

ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม

การวิจัยครั้งนี้มุ่งศึกษาความสัมพันธ์ทางสังคมในแง่ของการปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ปฏิสัมพันธ์อาจารย์ และบุคคลอื่น ๆ ในสถานศึกษา ซึ่งจะมีผลต่อความผูกพันของนักศึกษาต่อสถาบัน ได้มีผู้ให้แนวคิดเกี่ยวกับความสัมพันธ์ทางสังคมไว้ดังนี้

เมตซ์เนอร์ และบี้น (Metzner and Bean 1987 : 17) ได้เสนอแนวคิดที่ ความสัมพันธ์ทางสังคมประกอบด้วย

- 1) การเป็นสมาชิกของหน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบัน
- 2) การติดต่อประสานงานกับอาจารย์
- 3) การมีเพื่อนดี

ปาสคาเรลลาและเทเรนซินี (Pascarella and Terenzini. 1980 : 62) ได้เสนอแนวคิดที่ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคมได้แก่

- 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในทางบวก
- 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ในทางบวก

สแปดี้ (Spady. 1971 : 58-62) วิจัยพบว่า ปัจจัยที่ทำให้เกิดความสัมพันธ์ทางสังคมได้แก่

- 1) การพัฒนาทางสติปัญญา
- 2) การติดต่อพบปะกับอาจารย์
- 3) การติดต่อพบปะกับเพื่อน

ตินโต (Tinto. 1975 : 107) ได้กล่าวไว้ว่า การเกิดความสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาเกิดขึ้นได้หลายวิธี ได้แก่

- 1) การเข้าร่วมหรือการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนอย่างไม่เป็นทางการ
- 2) การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร
- 3) การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง งานวิจัยภายในประเทศ

เกสรฯ สุขสว่าง (2540 : 174) ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ พฤติกรรมการบริหารของคณบดีกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน พบว่า ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะ และพฤติกรรมการบริหารของคณบดีในทัศนะของอาจารย์ กับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ พบว่า พฤติกรรมการบริหารคณะของคณบดีด้านการติดต่อสื่อสาร แบบเน้นความถูกต้องของข้อมูลข่าวสารและแบบเน้นการรับรู้ข้อมูลข่าวสารโดยทั่วกัน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 พฤติกรรมการบริหารคณะของคณบดีด้านภาวะผู้นำแบบยึดสถาบันเป็นหลัก แบบยึดบุคคลเป็นหลัก และแบบยึดการประสานผลประโยชน์เป็นหลัก มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และพฤติกรรมการบริหารคณะของคณบดี ด้านการตัดสินใจแบบเฉียบขาด การตัดสินใจแบบยืดหยุ่น การตัดสินใจแบบแบ่งชั้น การตัดสินใจแบบบูรณาการ และการตัดสินใจแบบระบบมีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ และวิสัยทัศน์ มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

อวยพร ประพฤทธิ์ธรรม (2537 : บทคัดย่อ) ศึกษาถึงปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของวิทยากรในมหาวิทยาลัยพยาบาลภาคเหนือ โดยเก็บรวบรวมข้อมูลจากวิทยากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลในสังกัดกองงานวิทยาลัยพยาบาล จากผลการศึกษาปรากฏว่า วิทยากรที่ปฏิบัติงานอยู่ในวิทยาลัยพยาบาลภาคเหนือ มีความผูกพันต่อองค์การในระดับปานกลางและสูง และตัวแปรคือ ปัจจัยลักษณะบุคคล ได้แก่ อายุ ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน และระดับตำแหน่ง รวมทั้งปัจจัยรางวัลตอบแทนภายใน ได้แก่ ความช่วยเหลือจากผู้บังคับบัญชา การช่วยเหลือจากเพื่อนร่วมงาน โอกาสความก้าวหน้า ความพึงพอใจต่อผลประโยชน์ตอบแทนพิเศษ มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การ ในขณะที่ปัจจัยลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ การศึกษา สถานภาพสมรส และรางวัลตอบแทน ได้แก่ ความสำคัญของงาน ความพึงพอใจต่อเงินเดือน ไม่มีความสัมพันธ์ต่อความผูกพันขององค์การ

เชาวลิต ตนานนท์ชัย (2532 : 66 - 68) ทำการศึกษาถึงเรื่อง ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์ การ ศึกษากรณีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด โดยการใช้กลุ่มประชากร 288 คน วิเคราะห์ ด้วยค่าไคสแควร์สหสัมพันธ์ และวิเคราะห์ถดถอยแบบขั้นตอน ผลการศึกษาปรากฏว่า ความรู้สึก ว่าตนมีความสำคัญต่อองค์การ ความเข้าใจในกระบวนการของงาน และการปฏิบัติงานที่ได้มี โอกาสสังสรรค์กับผู้อื่น เป็นปัจจัยที่สามารถอธิบายความยึดมั่นผูกพันต่อศูนย์ได้ ส่วนตัวแปร ลักษณะส่วนบุคคล คือ เพศ ระดับการศึกษา และอายุงาน ไม่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อ องค์การแต่อย่างใด

อุษณีย์ ด้านวรรณท์ (2536 : 123 - 124) ศึกษาถึงความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ตามตัวแปร อายุ ระดับการศึกษา ที่พักอาศัย ประสบการณ์ในการทำงาน สถานภาพและสายการปฏิบัติงาน พบว่า บุคลากรที่มีอายุ 31 ปีขึ้นไป มีความผูกพันต่อองค์การมากกว่าบุคลากรที่มีอายุต่ำกว่า 31 ปี แต่ตัวแปรทางด้านระดับการ ศึกษาโดยรวมไม่แตกต่างกัน ในส่วนของประสบการณ์ในการทำงานนั้นบุคลากรที่มีประสบการณ์ การทำงาน 7 ปีขึ้นไป มีความผูกพันมากกว่าบุคลากรที่มีประสบการณ์ต่ำกว่า 7 ปี

นภาเพ็ญ โหมาศวิน (2533น. บทคัดย่อ) ทำการศึกษาว่า ข้าราชการในสังกัดสำนักงาน นายกรัฐมนตรีมีความผูกพันต่อองค์การในระดับสูงต่ำเพียงใด และมีปัจจัยอะไรบ้างที่มีอิทธิพลต่อ ความผูกพันต่อองค์การของข้าราชการ โดยสุ่มตัวอย่างจากข้าราชการสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี จำนวน 151 คน จากการวิเคราะห์สรุปผลได้ว่า

1. ข้าราชการของพนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี มีความผูกพันต่อองค์การใน ระดับสูง
2. ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันกับองค์การ คือ
 - ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส และระยะเวลาที่ปฏิบัติงานใน องค์การ
 - ลักษณะงาน ได้แก่ งานที่ท้าทาย โอกาสก้าวหน้า การมีส่วนร่วมในการบริหารงาน และงานที่ติดต่อสัมพันธ์กับผู้อื่น
 - ประสบการณ์ที่ได้รับจากการทำงาน ได้แก่ ทักษะคติของกลุ่มเพื่อนร่วมงานต่อองค์การ ความน่าเชื่อถือและพึงพาได้ขององค์การ ระบบการพิจารณาความดีความชอบ และความสัมพันธ์ กับผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน

บุษยาณี จันทรเจริญสุข (2528 : 61 - 69) ทำการศึกษาเรื่อง การรับรู้คุณภาพชีวิตงานกับความผูกพันขององค์การ โดยศึกษากรณีข้าราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ เพื่อศึกษาถึงระดับความผูกพันต่อองค์การและองค์ประกอบ ที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันของข้าราชการสถาบัน ผลการศึกษาสรุปได้ว่า

1. ข้าราชการสถาบันมีระดับความผูกพันต่อองค์การและรับรู้คุณภาพชีวิตงานโดยรวมสูง
2. ลักษณะส่วนบุคคล สายงาน ระดับการศึกษา ระดับตำแหน่ง ไม่มีอิทธิพลต่อความผูกพันขององค์การ แต่ได้พบว่า ผู้ที่มีอายุมากกว่ามีระดับความผูกพันขององค์การสูงกว่าผู้ที่มีอายุน้อยกว่า และผู้ชายมีระดับความผูกพันต่อองค์การสูงกว่าผู้หญิง
3. การรับรู้คุณภาพชีวิตงานของข้าราชการทุกด้าน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันขององค์การ

4. กลุ่มตัวแปรที่มีอำนาจอธิบายความผูกพันขององค์การของข้าราชการทั้งสถาบัน คือ การประจักษ์ตน ความภูมิใจในองค์การ รายได้ อายุและโอกาสพัฒนาศักยภาพตามลำดับ

พูนทรัพย์ วงษ์พานิช (2523 : 47 - 48) ซึ่งได้ศึกษาองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรทางการศึกษา และครูประจำการในวิทยาลัยกรุงเทพมหานคร ผลการศึกษาพบว่า การปรับตัวกับเพื่อนมีอิทธิพลสูงสุดกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของเดวิด (David : 1971) ที่พบว่า นิสิตที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนมาก มีแนวโน้มที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านิสิตที่มีความพอใจในความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนในชั้นเรียนต่ำ

นัยนา อ่างสันติกุล (2522 : 70 - 71) ได้ศึกษาเพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมในมหาวิทยาลัยไทย โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่เป็นนิสิตในจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร พบว่า องค์ประกอบของสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทยที่มีอิทธิพลต่อการเรียนรู้ทางวิชาการของนิสิต คือ บรรยากาศในการเรียน พฤติกรรมของอาจารย์ที่เกี่ยวข้องกับการสอน การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร สิ่งอำนวยความสะดวก บรรยากาศการบริหารและวินัยนิสิต สันทนาการและกีฬา บุคลิกภาพเพื่อนสนิท และบริการวิชาการ

โสภา ทรัพย์มากอุดม (2533 : 96 - 97) ทำการศึกษาเรื่อง ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ ศึกษาเฉพาะกรณีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย พบว่า

1. ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระยะเวลาการทำงาน ระดับตำแหน่ง ระดับการศึกษา และสถานภาพสมรส ไม่ได้มีความสัมพันธ์กับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของพนักงาน ไฟฟ้าฝ่ายผลิต
2. ลักษณะงาน ได้แก่ ความมีอิสระในการทำงาน ความหลากหลายของงาน ความมีเอกลักษณ์ของงาน ผลป้อนกลับของงาน และงานที่มีโอกาสติดต่อกับผู้อื่น มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของพนักงานไฟฟ้าฝ่ายผลิต
3. ประสบการณ์ในงาน ได้แก่ ความรู้สึกว่าตนเองมีความสำคัญ ความรู้สึกว่ามีหน่วยงานเป็นที่พึ่งได้ ความคาดหวังที่ได้รับการตอบสนองจากหน่วยงาน ความรู้สึกว่ามีชื่อเสียงทัศนคติต่อเพื่อนร่วมงานและองค์การ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การของพนักงานไฟฟ้าฝ่ายผลิต
4. ปัจจัยเกี่ยวบทบาท ได้แก่ ความขัดแย้งในบทบาทและกลุ่มเครือในบทบาท มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความผูกพันต่อองค์การของพนักงานไฟฟ้าฝ่ายผลิต

จิระจิตต์ ราคา (2525 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่อง บรรยากาศขององค์การ ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างอุดมศึกษาเอกชนและมหาวิทยาลัยของรัฐ โดยศึกษาเฉพาะสถาบันที่ตั้งอยู่ในส่วนกลางหรือเขตกรุงเทพมหานครและจังหวัดใกล้เคียง มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อต้องการทราบว่าบรรยากาศในการทำงานจากการรับรู้ของอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน มีความสัมพันธ์กับความผูกพันของอาจารย์ประจำต่อสถาบันที่ตนศึกษาหรือไม่ เพื่อนำผลการวิจัยเป็นแนวทางในการแก้ปัญหาการขาดแคลนอาจารย์ประจำของสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ผลปรากฏว่าบรรยากาศในการทำงานในสถาบันอุดมศึกษากับความผูกพันของอาจารย์ประจำที่จะทำงานในสถาบันอุดมศึกษา มีความสัมพันธ์กัน รวมทั้งการวิจัยพบว่า ความรู้สึกผูกพันในการทำงานของอาจารย์ประจำในมหาวิทยาลัยของรัฐจะมีมากกว่าอาจารย์ประจำในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน เนื่องจากมีองค์ประกอบในเรื่อง ระบบงาน ระบบการพัฒนาบุคลากร ความมั่นคงในการทำงาน ความรู้สึกได้รับการยอมรับ และสามารถ ความยืดหยุ่นขององค์การ

เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค (2533 : 7) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะลาออกจากองค์การ ศึกษาเฉพาะกรณี สหกรณ์การเกษตรในประเทศไทย ผลการศึกษาพบว่า ความยึดมั่นผูกพันในองค์การเป็นตัวแปรที่มีผลกระทบต่อการตั้งใจที่จะลาออกจากองค์การมากที่สุด โดยที่มีตัวแปรอื่น ๆ อยู่เบื้องหลัง เช่น โอกาสก้าวหน้า ความอิสระในการทำงาน ความพึงพอใจในการทำงาน เป็นต้น

เกศรัตน์ สุขเกษม (2533 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง การสูญเสียบุคลากรในองค์การอาสาสมัครเอกชน ได้ศึกษาเฉพาะกรณี องค์การคาทอลิก รีฟ เซอร์วิส เซล จากการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องในการลาออกโดยตรง คือ ระดับความผูกพันที่เจ้าหน้าที่มีต่อองค์การ ถ้าเจ้าหน้าที่มีความผูกพันต่อองค์การสูง ความต้องการลาออกก็ต่ำ ซึ่งความผูกพันต่อองค์การดังกล่าวเป็นความรู้สึกที่เกิดขึ้น เนื่องจากผลกระทบจากสาเหตุ 2 ประการ คือ ผลตอบแทนทางเศรษฐกิจ และอุดมการณ์การทำงาน ส่วนปัจจัยอื่นที่เข้ามาเกี่ยวข้อง แต่ไม่มีผลกระทบโดยตรงต่อการเกิดความรู้สึกผูกพันกับองค์การ คือ ความมั่นคงในอาชีพ ระบบบริหาร และโอกาสแสดงความคิดเห็นสร้างสรรค์

ภาวณี นาวาพานิช (2537 : 68) ได้วิจัยถึงปัจจัยทางชีวสังคมที่มีผลต่อการออกจากงานของพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีผลดังนี้

- 1) พยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์ มีแนวโน้มการออกจากงานในระดับปานกลางและค่อนข้างสูง
- 2) ความพึงพอใจในงาน ความภาคภูมิใจในตนเอง มีความสัมพันธ์ทางลบกับแนวโน้มการออกจากงาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 ความวิตกกังวลมีความสัมพันธ์ทางบวกกับแนวโน้มการออกจากงานพยาบาล อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001
- 3) ปัจจัยทางชีวสังคมอันได้แก่ อายุ ประสบการณ์การทำงาน และสถานภาพสมรส มีความสัมพันธ์ทางบวกกับแนวโน้มการออกจากงานของพยาบาลอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 .01 และ .05 ตามลำดับ

ผลการวิจัยของอรนุช ปุณยณนก (2526 : 26) พบว่า วิชาต่าง ๆ ในคณะที่เรียนยากเกินไป และหลักสูตรวางจุดมุ่งหมายไว้สูง และมีเนื้อหามากเกินไป เป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้หนีออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา

ผลการวิจัยของดุสิต น้าฝน (2529 : 133) ศึกษาความยึดมั่นต่ออาชีพของนักเรียนนายเรืออากาศ พบว่า การควบคุมโดยองค์การ เกียรติภูมิทหาร การถือปฏิบัติตาม การได้รับการยอมรับ นับถือทางสังคม และความพึงพอใจในอาชีพทหารมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับความยึดมั่นผูกพันต่ออาชีพทหาร แต่แรงจูงใจและอิทธิพลกลุ่มเพื่อนมีความสัมพันธ์อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติกับความยึดมั่นต่ออาชีพทหาร

งานวิจัยจากต่างประเทศ

เกตซ์ลาฟ และคนอื่น ๆ (Getzlaf and othera. 1984 : 257 - 267) ได้ศึกษาการออกจากมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษาของนิสิตระดับปริญญาตรี ที่มหาวิทยาลัยวอชิงตันสเตท เมื่อปีการศึกษา 1978 พบว่า นิสิตที่ออกจากมหาวิทยาลัยก่อนสำเร็จการศึกษาเป็นผู้ที่มีความสามารถทางวิชาการ บุรณาการทางวิชาการ ความผูกพันต่อเป้าหมายทางการศึกษา และบุรณาการทางสังคมต่ำอย่างมีนัยสำคัญ และสรุปได้ว่าการไม่มีความผูกพันต่อสถาบันทำให้นิสิตออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา

โยนนั้น (Yoannone 1993 : 2271) ได้ศึกษาเรื่องการปฏิสัมพันธ์และความผูกพันในเป้าหมายของวิทยาลัย ยุทธวิธีในการวางแผนในมหาวิทยาลัยโดยศึกษาจาก

1. กลยุทธ์ในการวางแผน การตัดสินใจที่เหมาะสมกับความผูกพัน
2. กลยุทธ์ในการวางแผนเป้าหมาย

ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์มีความกระตือรือร้นในการปฏิสัมพันธ์และพึงพอใจในเป้าหมายขององค์การ
2. ตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงความผูกพันในการวางแผนเป้าหมาย ได้แก่ ทศนคติของอาจารย์ที่มีต่อ

วิทยาลัย

สแปดี (Spady 1971 : 38 - 58) ได้ศึกษาและสรุปผลไว้ว่า ปัจจัยที่ทำให้ นักศึกษามีความผูกพันต่อสถาบัน ได้แก่ ภูมิหลังทางครอบครัว ศักยภาพทางวิชาการ ความสอดคล้องกับปทัสถาน การได้รับการช่วยเหลือสนับสนุนจากเพื่อน การพัฒนาทางสติปัญญา เกรดที่ได้รับ ความพึงพอใจสถาบัน ความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งปัจจัยเหล่านี้มีความสัมพันธ์หรือมีอิทธิพลทั้งทางตรงหรือทางอ้อมต่อความผูกพันต่อสถาบัน

ตินโต (Tinto 1975 : 94 - 97) ได้สรุปปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันว่ามีอยู่ 2 ด้าน คือ ปัจจัยด้านคุณลักษณะภูมิหลังของนักศึกษา ได้แก่ ภูมิหลังด้านครอบครัว คุณลักษณะประจำตัว และประสบการณ์ทางการศึกษาก่อนเข้าสถาบันอุดมศึกษา ส่วนอีกด้านหนึ่งคือ ปัจจัยด้านบูรณาการในสถาบันอุดมศึกษา ซึ่งได้แก่ การเกิดการพัฒนาทางวิชาการ และความสัมพันธ์ทางสังคม ปัจจัยเหล่านี้มีอิทธิพลโดยตรงหรือไม่ก็โดยอ้อมต่อความผูกพันสถาบันของนักศึกษา

بین (Bean. 1980 : 177 - 183) ได้ทำการวิจัยและสรุปว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาประกอบด้วย ปัจจัยทางด้านภูมิหลังของนักศึกษา ปัจจัยด้านสถาบัน และปัจจัยสอดแทรก คือ ความพึงพอใจสถาบัน พร้อมทั้งสรุปว่า ความผูกพันต่อสถาบันเป็นตัวแปรสำคัญที่สุดที่ใช้อธิบายการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

แพนเตจส์ และครีดอน (Pantages and Creedon. 1978 : 57 -96) ได้ศึกษาเอกสารการวิจัยเกี่ยวกับการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาในช่วง 1950-1975 และได้สรุปไว้ว่าปัจจัยที่มี ได้แก่ ภูมิหลังของนักศึกษา ภูมิหลังทางวิชาการ แรงจูงใจ บุคลิกภาพ สภาพแวดล้อมของสถาบันหรือวิทยาลัย ด้านการเงินและด้านสุขภาพ

งานวิจัยของมุนโร (Munro. 1981 : 133 - 140) โดยใช้สถิติที่ลงทะเบียนเรียนในปี 1972 ที่วิทยาลัยต่าง ๆ ซึ่งมีหลักสูตร 4 ปี จำนวน 6,018 คน เป็นกลุ่มตัวอย่าง พบว่า เกรดที่ได้รับในการเรียนระดับมัธยมมีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันโดยผ่านทางวิชาการ ปณิธานทางการศึกษาของบิดามารดาและของนิสิตมีผลต่อความผูกพันต่อเป้าหมายที่จะสำเร็จการศึกษา การพัฒนาทางวิชาการมีผลต่อความผูกพันต่อสถาบันมากกว่าความสัมพันธ์ทางสังคม

โนรา (Nora. 1978 : 87-35) ได้สรุปผลการวิจัยของ بین (Bean. 1982) ไว้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนจากบิดามารดา ครูอาจารย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีผลโดยตรงต่อการคงอยู่และการออกจากสถาบันก่อนการสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

ไวเกล (Vogel. 1994 : 80) ได้ศึกษาเรื่องความผูกพันในการสอนในวิทยาลัยชุมชน อิลลินอย โดยศึกษาจากอธิการบดีและรองอธิการบดี 96 คน อาจารย์ 341 คน จาก 48 วิทยาลัย มีปัญหาในการวิจัย 3 ข้อคือ

- 1) ความผูกพันในการบริหาร การสอน การรายงานผู้บริหาร และความผูกพันของอาจารย์อยู่ในระดับใด
- 2) ความแตกต่างระหว่างความผูกพันในการรายงานผู้บริหาร และการยอมรับของอาจารย์อยู่ในระดับใด

3) ปัจจัยใดบ้างที่แสดงถึงความผูกพันต่อองค์การในด้านความผูกพัน และความพึงพอใจที่แตกต่างกันระหว่างอาจารย์กับผู้บริหาร

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) อาจารย์กับผู้บริหารมีความผูกพันรวมกันในระดับ 5.1 ซึ่งอยู่มากกว่ากึ่งกลางของการวัด
- 2) ผู้บริหารมีความผูกพันในระดับ 7.1 ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับ .01 และอาจารย์มีความผูกพันในระดับ 4.6
- 3) ปัจจัยที่ทำให้เกิดการยอมรับในระดับสูง ได้แก่ กฎระเบียบของวิทยาลัยและบรรยากาศในวิทยาลัย ซึ่งมีนัยสำคัญในระดับสูง

ทาเทอร์ (Tarter. 1993 : 1701) ได้ศึกษาเรื่องความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การในมหาวิทยาลัยและวิทยาลัย โดยศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจในงานและความผูกพันต่อองค์การ มีตัวแปร 3 ตัวคือ

- 1) งาน
- 2) การจัดองค์การ
- 3) คุณลักษณะของบุคลากร

โดยมีสมมติฐานในการวิจัยว่า ความพึงพอใจในงานทำให้เกิดลักษณะในงานและลักษณะของบุคลากรน้อยกว่าความผูกพันต่อองค์การ

ผลการวิจัยพบว่า

- 1) ในด้านคุณลักษณะของงานมีความแตกต่างกันทางด้านคณิตศาสตร์และวิศวกรรมศาสตร์
- 2) ผู้นำกับผู้บริหารมีความสัมพันธ์กันในด้านทัศนคติทางวิทยาศาสตร์ การสื่อสารและตำแหน่งทางวิชาการ

ในการวิจัยครั้งนี้มีข้อเสนอแนะว่า ความไม่พึงพอใจในงานเป็นตัวแปรที่น่าศึกษา เพราะสัมพันธ์กับทัศนคติในการทำงานมากกว่าความผูกพันต่อองค์การ

มารีอาโน (Mariano. 1983 : 2521-A) ได้ศึกษาถึงความสัมพันธ์ระหว่างการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจกับความพอใจในงาน และความผูกพันต่อองค์การของมหาวิทยาลัยฟิลิปปินส์พบว่า ความพอใจในงาน และการร่วมในการตัดสินใจ มีความความสัมพันธ์ทางบวก

บทที่ 3

วิธีการดำเนินวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยที่มุ่งศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีขั้นตอนการดำเนินการนำเสนอในหัวข้อของกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บข้อมูล การสร้างเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล และสถิติที่ใช้ในการเก็บข้อมูล ดังรายละเอียดต่อไปนี้

กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา ได้แก่ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชีและสาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

สาขา	ประชากร
การตลาด	50
การบัญชี	54
คอมพิวเตอร์ธุรกิจ	50
รวมทั้งสิ้น	154

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ แบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนี้ ประกอบด้วย 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาในสถาบัน อันได้แก่ ความมุ่งหวังในการเข้าศึกษา และประกอบอาชีพ การสนับสนุนจากบุคคลอื่น เหตุผลส่วนตัว จำนวน 11 ข้อ โดยแบ่งระดับของเหตุจูงใจเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง เป็นเหตุจูงใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 2 ทศนคติต่อสถาบัน มุ่งวัดความคิดเห็นความรู้สึกของนักศึกษาที่มีต่อสถาบัน จำนวน 6 ข้อ โดยแบ่งระดับของความคิดเห็นเป็นมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน นับตั้งแต่สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน สภาพแวดล้อมด้านการเรียนการสอน สภาพแวดล้อมด้านกิจกรรมและการบริการ สภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ จำนวน 31 ข้อ โดยแบ่งระดับความพึงพอใจแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความพึงพอใจมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความพึงพอใจมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความพึงพอใจปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อย
- 1.00-1.49 หมายถึง มีความพึงพอใจน้อยที่สุด

ตอนที่ 4 การพัฒนาทางวิชาการ ประกอบด้วยการพัฒนาทางวิชาการ และทาง
สถิติปัญหา จำนวน 4 ข้อ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ทางสังคม ประกอบด้วยการติดต่อปฏิสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่าง
นักศึกษา กับเพื่อน และนักศึกษา กับอาจารย์ จำนวน 9 ข้อ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วน
ประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง เห็นด้วยมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง เห็นด้วยมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง เห็นด้วยปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง เห็นด้วยน้อยที่สุด

ตอนที่ 6 ความผูกพันต่อสถาบัน ประกอบด้วยความรู้สึกภูมิใจ เสียสละ รักและหวงแหนสถาบัน
จำนวน 15 ข้อ โดยแบ่งระดับความคิดเห็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ คือ

- 4.50 - 5.00 หมายถึง มีความผูกพันมากที่สุด
- 3.50 - 4.49 หมายถึง มีความผูกพันมาก
- 2.50 - 3.49 หมายถึง มีความผูกพันปานกลาง
- 1.50 - 2.49 หมายถึง มีความผูกพันน้อย
- 1.00 - 1.49 หมายถึง มีความผูกพันน้อยที่สุด

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ข้าพเจ้าทုံมความสามารถในการศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ของสถาบันแห่งนี้.....	...✓...				

การสร้างแบบสอบถาม

ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้ทำการวิจัยต้องการให้ได้แบบสอบถามที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ ผู้วิจัยจะดำเนินการสร้างแบบสอบถามดังต่อไปนี้

1. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง สอบถามข้อมูลเบื้องต้น เกี่ยวกับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จากสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

2. ศึกษาทฤษฎี เอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องความผูกพัน ซึ่งผู้วิจัยได้ดัดแปลงจากแบบสอบถามงานวิจัยของปรียาภรณ์ อัครดำรงชัย (2541), เกสรา สุขสว่าง (2540), ปราณอม กิตติคุณวิกรม (2538), บุญยาศณี จันทร์เจริญสุข (2538) และ วชิระ ขาวหา (2534)

3. สร้างแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหางานวิจัย ในเรื่องความผูกพันต่อสถาบันทั้ง 6 ตอน จำนวน 76 ข้อ ดังนี้

3.1 เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาต่อ จำนวน 11 ข้อ

3.2 ทศนคติต่อสถาบัน จำนวน 6 ข้อ

3.3 ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน จำนวน 31 ข้อ

3.4 การพัฒนาทางวิชาการ จำนวน 4 ข้อ

3.5 ความสัมพันธ์ทางสังคม จำนวน 9 ข้อ

3.6 ความผูกพันต่อสถาบัน จำนวน 15 ข้อ

4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้น เสนออาจารย์ผู้ควบคุมสารนิพนธ์และกรรมการที่ควบคุมสารนิพนธ์ตรวจด้านเนื้อหา สำนวนภาษา เพื่อพิจารณาแก้ไข

5. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน คือ

1. รศ. นิภา ศรีไพโรจน์ ภาควิชาการวัดผลและการวิจัยการศึกษา

คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

2. ผศ. สุพีร์ ลิ้มไทย ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย

ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร

3. อาจารย์กมล โพธิเย็น อาจารย์ 2 ระดับ 7 คณะบริหารธุรกิจ สถาบัน

เทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนคร เป็นผู้ตรวจสอบความเที่ยงตรง (Validity) ด้านเนื้อหา และความชัดเจนของภาษาที่ใช้ เพื่อปรับปรุงแก้ไขให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

6. ปรับปรุงแก้ไขเครื่องมือตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ ซึ่งปรับปรุงด้านสำนวนการใช้ภาษาให้ถูกต้อง ปรับปรุงด้านข้อความแบบสอบถามให้ครอบคลุมเนื้อหาให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว 80 ข้อไปทดลองใช้ (Try-out) กับนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 50 คน เพื่อนำผลที่ได้ไปวิเคราะห์ค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) เป็นรายข้อ โดยใช้ค่า (t-test) พบว่าใช้ได้จำนวน 76 ข้อ มีค่า t ตั้งแต่ 2.30 ถึง 5.06 ซึ่งมีนัยสำคัญทางสถิติ

7. ค่าความเชื่อมั่น หาค่าความเชื่อมั่นแบบสัมประสิทธิ์อัลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach. 1970 : 161) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ จำนวน 76 ข้อ ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม .94 ซึ่งมีค่าสูงสามารถนำมาใช้ในการวิจัยครั้งนี้ได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง ตามขั้นตอนดังนี้

1. ขอนหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัยพร้อมแบบสอบถาม เพื่อขออนุญาตผู้บังคับบัญชา วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ในการเก็บข้อมูล
2. การเก็บรวบรวมข้อมูลในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยขอความร่วมมือจากอาจารย์นักศึกษากลุ่มตัวอย่างในสาขาการตลาด สาขาการบัญชีและสาขาคอมพิวเตอร์ ให้ช่วยแจกและแนะนำ วิธีการตอบแบบสอบถามจำนวน 154 ฉบับ พร้อมทั้งรวบรวมแบบสอบถามที่ตอบแล้วกลับคืนภายในเวลา 2 สัปดาห์ ซึ่งผู้วิจัยได้แบบสอบถามกลับคืนมา 154 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 ของแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำแบบสอบถามมาวิเคราะห์ข้อมูล
3. เมื่อรับแบบสอบถามกลับคืนมาจำนวน 154 ฉบับ ก่อนที่จะนำไปวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยได้ตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้ง 154 ฉบับ เพื่อนำมาดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

ในการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows ดังนี้

1. การหาระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา ใช้สถิติค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2541 : 117-119)
2. การหาความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรต่าง ๆ กับความผูกพันต่อสถาบันใช้การคำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์อย่างง่าย (Pearson's Product moment Correlation) และค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (Multiple Correlation) และวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) (กัลยา วานิชย์บัญชา. 2541 : 240-256)

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์และการแปลผล

ในการวิเคราะห์และการแปลผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์นี้ใช้แทนความหมาย ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$	=	ค่าเฉลี่ย
S.D.	=	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
N	=	จำนวนคน
F	=	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณา F-distribution
R	=	สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ
a	=	ค่าคงที่ของการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
b	=	สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ
B	=	สัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์ ซึ่งพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน
S.E.b	=	ความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของสัมประสิทธิ์ของตัวพยากรณ์
S.E.est	=	ความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์
**	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
*	=	มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05
C	=	เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา
C1	=	ความมุ่งหวังในการเข้าศึกษาและประกอบอาชีพ
C2	=	การสนับสนุนจากบุคคลอื่น
C3	=	เหตุผลส่วนตัว
D	=	ทัศนคติต่อสถาบัน
E	=	ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน
E1	=	สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน
E2	=	สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน
E21	=	ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา

E22	=	ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน
E23	=	ด้านอุปกรณ์การสอน
E3	=	สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ
E31	=	ด้านกิจกรรม
E32	=	ด้านการบริการ
E4	=	สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่
H	=	การพัฒนาทางวิชาการ
G	=	ความสัมพันธ์ทางสังคม
G1	=	ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน
G2	=	ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์
Y	=	ความผูกพันต่อสถาบัน

การเสนอผลการศึกษาค้นคว้า

ผู้วิจัยเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับดังนี้

ตอนที่ 1 ระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา

ระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา จำแนกตามปัจจัยด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ความผูกพันต่อสถาบัน

ตอนที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยด้านต่าง ๆ กับความผูกพันต่อสถาบัน

สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักและปัจจัยประกอบกับความผูกพันต่อสถาบัน จำแนกตามปัจจัย ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

ตอนที่ 3 การหาปัจจัยด้านต่าง ๆ

การหาปัจจัยด้านต่าง ๆ จำแนกตามปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในการพยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบัน จำแนกตามปัจจัยประกอบ ด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

ผลการศึกษาค้นคว้า

ตอนที่ 1 ระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษาและปัจจัยหลักที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา

การวิเคราะห์ในตอนนี้ ผู้วิจัยนำข้อมูลมาหาค่าสถิติพื้นฐาน จำแนกตามปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ความผูกพันต่อสถาบัน ดังแสดงผลการวิเคราะห์ข้อมูลในตาราง 1

ตาราง 1 ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยหลักที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันและระดับความผูกพันต่อสถาบัน

ปัจจัยหลัก/ความผูกพันต่อสถาบัน	N	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ
เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา	154	3.4693	.4794	ปานกลาง
ทัศนคติต่อสถาบัน	154	3.3907	.5973	ปานกลาง
ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน	154	3.1463	.5235	ปานกลาง
การพัฒนาทางวิชาการ	154	3.5390	.6468	มาก
ความสัมพันธ์ทางสังคม	154	3.5873	.7075	มาก
ความผูกพันต่อสถาบัน	154	3.1169	.7161	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตาราง 1 พบว่า ปัจจัยหลักที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.46$, $\bar{X}=3.39$, และ $\bar{X}=3.14$ ตามลำดับ) ส่วนปัจจัยหลักอีก 2 ด้านคือด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านการพัฒนาทางวิชาการ พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.58$, และ $\bar{X}=3.53$ ตามลำดับ) สำหรับความผูกพันต่อสถาบัน นักศึกษามีความรู้สึกผูกพันต่อสถาบันในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.11$)

ตอนที่ 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักกับความผูกพันต่อสถาบัน

2.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักกับความผูกพันต่อสถาบัน

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ ระหว่างปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา (C) ด้านทัศนคติต่อสถาบัน (D) ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน (E) ด้านการพัฒนาทางวิชาการ (H) ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม (G) ดังแสดงในตาราง 2

ตาราง 2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลัก

ปัจจัยหลัก	C	D	E	H	G
Y	0.257**	0.291**	0.198*	0.094	0.177*
C	1.000	0.308**	0.342**	0.297**	0.260**
D		1.000	0.577**	0.395**	0.376**
E			1.000	0.486**	0.526**
H				1.000	0.435**
G					1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 2 พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้าน กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .094 - .291 โดยมีปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคมมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยหลักด้านการพัฒนาทางไม่มีความสัมพันธ์กันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลัก ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

2.2 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบกับความผูกพันต่อสถาบัน

2.2.1 การวิเคราะห์ตอนนี้อย่างได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ได้แก่ ปัจจัยประกอบด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้า
ศึกษากับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวแปร	C1	C2	C3
Y	.140	.065	.367 **
C1	1.000	.151	.505**
C2		1.000	.114
C3			1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 3 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบใน
ปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา อันได้แก่ ปัจจัยประกอบด้านความมุ่งมั่นในการศึกษา
และการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว กับความผูกพันต่อ
สถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข
มหาเมฆ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่าง .065 - .367 โดยมีปัจจัยประกอบด้านเหตุผลส่วนตัว มีความ
สัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัย
ประกอบด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจาก
บุคคลอื่น ไม่มีความสัมพันธ์กันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษา
ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและ
ประกอบอาชีพ ด้านเหตุผลส่วนตัว มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทาง
สถิติที่ระดับ .01 เท่านั้น ส่วนที่เหลือออกนั้นไม่มีความสัมพันธ์กัน

2.2.2 การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยประกอบด้านทัศนคติต่อสถาบัน ดังแสดงในตารางที่ 4

ตาราง 4 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านทัศนคติต่อสถาบันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวแปร	D
Y	.291**
D	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 4 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านทัศนคติต่อสถาบันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร วิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ .291 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.2.3 การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของสถาบัน ซึ่งได้แก่ ปัจจัยประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ดังแสดงในตารางที่ 5

ตาราง 5 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวแปร	E1	E2	E21	E22	E23	E3	E31	E32	E4
Y	-.010	.177*	.146	.169*	.125	.234**	.233**	.158	.222**
E1	1.000	.371**	.312**	.290**	.304**	.310**	.272**	.247**	.270**
E2		1.000	.770**	.811**	.841**	.657**	.559**	.540**	.565**
E21			1.000	.561**	.422**	.472**	.374**	.414**	.357**
E22				1.000	.482**	.615**	.515**	.513**	.377**
E23					1.000	.517**	.464**	.402**	.586**
E3						1.000	.831**	.840**	.558**
E31							1.000	.396**	.419**
E32								1.000	.512**
E4									1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 5 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ค่าความสหสัมพันธ์ระหว่าง -.010 - .234 โดยมีปัจจัยประกอบด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางด้านการบริการ ด้านกิจกรรม ด้านสภาพแวดล้อมด้านอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยประกอบด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของอาจารย์

ผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านการบริการ ไม่มีความสัมพันธ์กันกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

สำหรับสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านสภาพทางด้านกิจกรรมการและการบริการ ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ซึ่งกันและกันในทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

2.2.4 การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของปัจจัยประกอบในปัจจัยหลักด้านการพัฒนาทางวิชาการ ดังแสดงในตารางที่ 6

ตาราง 6 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านการพัฒนาทางวิชาการกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวแปร	H
Y	.094
H	1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 6 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านการพัฒนาทางวิชาการกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ค่าสหสัมพันธ์อยู่ที่ .094

2.2.5 การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้คำนวณหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ซึ่งได้แก่ ปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ดังแสดงในตารางที่ 7

ตาราง 7 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวแปร	G1	G2
Y	.195*	.354**
G1	1.000	.389**
G2		1.000

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 7 พบว่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความสัมพันธ์ทางสังคมกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ค่าสหสัมพันธ์ระหว่างกันมีค่าตั้งแต่ .195 และ .354 โดยมีปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติระดับ .01 ส่วนปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนมีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ส่วนสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยประกอบ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนกับด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทุกคู่

2.3 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยหลักกับความผูกพันต่อสถาบัน

การวิเคราะห์หาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยบิทรพิมุข มหาเมฆ ดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยรายชื่อของปัจจัยหลัก 5 ด้านกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาลัยบิทรพิมุข มหาเมฆ

ปัจจัยหลัก	ปัจจัยรายชื่อ	R	F	Prob.
เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา	11	0.414	2.66	.004**
ทัศนคติต่อสถาบัน	6	0.322	2.83	.012*
ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน	31	0.503	1.31	.139
การพัฒนาทางวิชาการ	4	0.198	1.51	.201
ความสัมพันธ์ทางสังคม	9	0.420	3.42	.001**
รวมปัจจัยรายชื่อ	61	0.695	1.41	.067

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ผลการวิเคราะห์ตามตารางที่ 8 พบว่าปัจจัยรายชื่อของปัจจัยหลักด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ระหว่างกันมีค่าตั้งแต่ .420 - .414 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยรายชื่อในปัจจัยหลักทัศนคติต่อสถาบัน มีสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .322 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ที่เหลือออกนั้น คือปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

เมื่อพิจารณาจากปัจจัยรายชื่อทุกข้อรวม 61 ข้อพร้อมกัน ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .695 แต่ไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 3 การหาปัจจัยด้านต่าง ๆ

3.1 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยหลักกับความผูกพันต่อสถาบัน

การวิเคราะห์ตอนนี้ผู้วิจัยได้คำนวณค่าวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 คำนำนักส่งผลของกลุ่มปัจจัยหลัก 5 ด้านที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวพยากรณ์	b	SE.b	B	t	Sig
เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา	.285	.125	.191	2.280	.024 *
ทัศนคติต่อสถาบัน	.288	.115	.240	2.494	.014 **
ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน	-0.0049	.147	-.003	-.031	.976
การพัฒนาทางวิชาการ	-0.0997	.102	-.090	-.975	.331
ความสัมพันธ์ทางสังคม	0.07904	.095	.78	.834	.405

$$R = .352, R^2 = .124, SE.est = .6815, F = 4.182, Sig = .001$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 9 พบว่าค่านักส่งผลระหว่างปัจจัยหลัก 5 ด้านกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .352 โดยมีปัจจัยหลักด้านต่าง ๆ ส่งผลต่อความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ดังมีปัจจัยด้านทัศนคติต่อสถาบัน มีน้ำหนักส่งผลสูงสุด .240 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา มีน้ำหนักส่งผลรองลงมาเท่ากับ .191 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .02 ส่วนปัจจัยที่เหลืออีกนั้น ได้แก่ ปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ปัจจัยด้านการพัฒนาทางวิชาการ ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 วิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยประกอบกับความผูกพันต่อสถาบัน

3.2.1 การวิเคราะห์ที่อนันต์ผู้วิจัยได้คำนวณค่าวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ

ระหว่างปัจจัยประกอบในปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาระหว่างปัจจัยประกอบด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ดังแสดงในตาราง 10

ตาราง 10 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบ 3 ตัวของปัจจัยเหตุมุ่งใจในการเข้าศึกษาที่ใช้
พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ
ชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวพยากรณ์	B	SE.b	B	t	Sig
ความมุ่งหวังในการเข้าศึกษา และประกอบอาชีพ	-0.09	.123	-.065	-.733	.465
การสนับสนุนจากบุคคลอื่น	0.02426	.063	.030	.386	.700
เหตุผลส่วนตัว	.433	.096	.397	4.514	.000 **

$$R = .372, R^2 = .139, SE.est = .6712, F = 8.045, Sig = .000$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 10 พบว่าค่านำนักส่งผลของปัจจัยประกอบในปัจจัยหลัก
ด้านเหตุมุ่งใจในการเข้าศึกษากับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับ
ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .372 โดยมีปัจจัยประกอบด้าน
เหตุผลส่วนตัว มีนํานักส่งผลสูงสุดเท่ากับ .397 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัย
ประกอบด้านความมุ่งหวังในการเข้าศึกษาและประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น
ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.2 การวิเคราะห์ตอนนี้อยู่ได้คำนวณค่าการถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยประกอบ
ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ดังแสดงในตารางที่ 11

ตาราง 11 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบด้านทัศนคติต่อสถาบัน ที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวพยากรณ์	B	SE.b	B	t	Sig
ทัศนคติต่อสถาบัน	.349	.093	.291	3.751	.000 **

$$R = .291, R^2 = .085, SE.est = .6873, F = 1.934, Sig = .000$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 11 พบว่า คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบด้านทัศนคติต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล กับความผูกพันของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีนํ้าหนักส่งผลสูงสุดเท่ากับ .291 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.2.3 การวิเคราะห์ตอนนี้อยู่ได้คำนวณค่าการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ระหว่างปัจจัยประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ดังแสดงในตารางที่ 12

ตาราง 12 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบที่ศึกษา 7 ตัว ของปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบันต่อความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวพยากรณ์	b	SE.b	B	t	Sig
สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน	-.110	.801	-.116	-1.356	.177
ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา	0.06305	.117	.054	.540	.590
ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน	0.04913	.121	.045	.405	.686
ด้านอุปกรณ์การสอน	-0.0602	.083	-.077	-.724	.470
ด้านกิจกรรม	.160	.088	.177	1.806	.073
ด้านการบริการ	0.006825	.089	.008	.077	.939
สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่	.184	.106	.185	1.737	.085

$$R = .301, R^2 = .091, SE.est = .6991, F = 2.076, Sig = .05$$

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 พบว่า คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ส่งผลต่อความผูกพันของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .301 โดยปัจจัยประกอบทุกด้านส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.4 การวิเคราะห์ตอนนี้อยู่ได้คำนวณค่าการถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ ปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ดังแสดงในตารางที่ 13

ตาราง 13 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบ 2 ตัวของปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใช้พยากรณ์ ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวพยากรณ์	B	SE.b	B	t	Sig
ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน	0.07553	.092	.068	.824	.411
ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์	.330	.083	.327	3.967	.000 **

$$R = .359, R^2 = .129, SE.est = .6727, F = 11.176, Sig = .000$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 13 พบว่า คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบด้านความสัมพันธ์ทางสังคมต่อความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .359 โดยมีปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์มีน้ำหนักส่งผลสูงสุด .327 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2.5 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้คำนวณค่าวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณระหว่างปัจจัยประกอบ 14 ตัว ได้แก่ ปัจจัยประกอบด้านความมุ่งหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ดังแสดงในตารางที่ 14

ตาราง 14 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบที่ศึกษา 14 ตัวของปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้าน ที่ใช้
พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตร
วิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

ตัวพยากรณ์	b	SE.b	B	t	Sig
1.1 ความมุ่งหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ	-5.04	.125	-.004	-.040	.968
1.2 การสนับสนุนจากบุคคลอื่น	1.751	.061	.021	.285	.776
1.3 เหตุผลส่วนตัว	.281	.106	.257	2.656	.009
2. ทศนคติต่อสถาบัน	.183	.118	.153	1.558	.121
3.1 สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน	-.201	.091	-.213	-2.202	.029*
3.2 ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา	1.367	.111	.012	.123	.902
3.3 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน	-.173	.129	-.158	-1.347	.180
3.4 ด้านอุปกรณ์การสอน	-5.40	.077	-.069	-.703	.483
3.5 ด้านกิจกรรม	7357	.085	.082	.868	.387
3.6 ด้านการบริการ	-9.02	.086	-.103	-1.052	.294
3.7 สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่	.119	.099	.119	1.199	.232
4. การพัฒนาทางวิชาการ	-.138	.099	-.125	-1.400	.164
5.1 ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน	.171	.112	.154	1.527	.129
5.2 ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์	.324	.108	.321	3.008	.003**

$$R = .519, R^2 = .269, SE.est = .6421, F = 3.66, Sig = .000$$

ผลการวิเคราะห์ตามตาราง 14 พบว่าค่านักส่งผลระหว่างปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้าน ส่งผลต่อความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เท่ากับ .519 โดยมีปัจจัยประกอบด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ด้านเหตุผลส่วนตัว มีน้ำหนักส่งผลสูงสุดเท่ากับ .321, .257 ตามลำดับ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ส่วนปัจจัยประกอบด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน มีน้ำหนักส่งผลรองลงมาเท่ากับ -.213 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนปัจจัยประกอบที่เหลือนั้น ส่งผลอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

บทที่ 5

สรุปผล อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

จุดมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาปัจจัยหลักและปัจจัยประกอบที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา
3. เพื่อหาปัจจัยหลักและปัจจัยประกอบที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีในการพยากรณ์ความผูกพัน

วิธีการดำเนินการวิจัย

ขอบเขตของการศึกษาค้นคว้า

แหล่งข้อมูล

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง ชั้นปีที่ 2 มี 3 สาขาวิชาคือ สาขาวิชาการตลาด สาขาวิชาการบัญชี สาขาวิชาคอมพิวเตอร์ธุรกิจ ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2542 สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีนักศึกษาที่เป็นประชากรรวม 154 คน การวิจัยนี้ได้ศึกษาจากกลุ่มตัวอย่าง

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ซึ่งประกอบด้วย

- ตอนที่ 1 ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา
- ตอนที่ 2 ด้านทัศนคติต่อสถาบัน
- ตอนที่ 3 ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน
- ตอนที่ 4 ด้านการพัฒนาทางวิชาการ
- ตอนที่ 5 ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม
- ตอนที่ 6 ด้านความผูกพันต่อสถาบัน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมข้อมูลสำเร็จรูปสำหรับการวิจัยทางสังคมศาสตร์ SPSSPC (Statistical Package for Social Science) ดังนี้

1. ค่าสถิติพื้นฐานของปัจจัยหลักที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันและระดับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ จำแนกตามปัจจัยหลักด้านเหตุปัจจัยในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ความผูกพันต่อสถาบัน

2. สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักและปัจจัยประกอบกับความผูกพันต่อสถาบัน โดยจำแนกตามปัจจัยหลักด้านเหตุปัจจัยในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ส่วนปัจจัยประกอบจำแนกตามปัจจัยประกอบด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

3. การหาปัจจัยหลักด้านเหตุปัจจัยในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในการพยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบัน จำแนกตามปัจจัยประกอบด้านความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

สรุปผลการศึกษาค้นคว้า

ผลการศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ปรากฏผลดังนี้

1. ระดับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ พบว่า ปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน มีความผูกพันอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.46$, $\bar{X} = 3.39$, และ $\bar{X} = 3.14$ ตามลำดับ) และปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ด้านการพัฒนาทางวิชาการ มีความผูกพันต่อสถาบันอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.58$, และ $\bar{X} = 3.53$ ตามลำดับ) สำหรับความผูกพันต่อสถาบันมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X} = 3.11$)

2. ผลการศึกษาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้าน และปัจจัยประกอบของปัจจัยหลักทั้ง 5 ด้าน กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ

2.1 สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ พบว่า ปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.2 ปัจจัยประกอบด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา อันได้แก่ ด้านเหตุผลส่วนตัว มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคลของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2.3 ปัจจัยประกอบด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน อันได้แก่ ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ ด้านความพึงพอใจทางด้านกิจกรรม ด้านความพึงพอใจด้านสภาพแวดล้อมอาคารสถานที่ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมทางด้านการเรียนการสอน ความพึงพอใจทางด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.4 ปัจจัยประกอบด้านความสัมพันธ์ทางสังคม อันได้แก่ ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.5 ผลการศึกษา สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณระหว่างปัจจัยหลัก 5 ด้าน พบว่า ด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหาเมฆ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านทัศนคติต่อสถาบัน มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. ผลการศึกษานำปัจจัยหลักด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม ในการพยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบัน จำแนกตามปัจจัยประกอบด้าน ความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ ด้านการสนับสนุนจากบุคคลอื่น ด้านเหตุผลส่วนตัว ด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านอุปกรณ์การสอน ด้านกิจกรรม ด้านการบริการ สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านการพัฒนาทางวิชาการ ด้านปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน และด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์

3.1 คำนำนักส่งผลของปัจจัยหลัก 5 ด้าน ที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่มีค่าพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ด้านทัศนคติต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3.2 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบ 3 ตัว ที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่มีค่าพยากรณ์ที่ดีที่สุดคือ ด้านเหตุผลส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ค่าสถิติของตัวแปรที่ศึกษาด้านทัศนคติต่อสถาบันที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่มีค่าพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านทัศนคติต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.3 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบที่ศึกษา 7 ตัว ของปัจจัยด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่มีค่าพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านสภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่ ด้านกิจกรรม ค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์ .185 และ .177 ตามลำดับ

3.4 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบที่ศึกษา 2 ตัวของปัจจัยด้านความสัมพันธ์ทางสังคมที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ที่มีค่าพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.5 คำนำนักส่งผลของปัจจัยประกอบที่ศึกษา 14 ตัว ที่ใช้พยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ เรียงลำดับที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีที่สุด คือ ด้านปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ ด้านเหตุผลส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 และด้านสภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผล

จากการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของ นักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ มีประเด็นสำคัญที่จะ นำมาอภิปรายดังนี้

1. ปัจจัยหลักที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันด้านทัศนคติต่อสถาบัน ด้านเหตุจูงใจ ในการเข้าศึกษา มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

1.1 ทัศนคติต่อสถาบัน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันและมี อำนาจการพยากรณ์ที่ดีที่สุดในการพยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันของนักศึกษา ทั้งนี้เพราะว่า ทัศนคติเป็นความรู้สึกโน้มเอียงของจิตใจที่มีต่อประสบการณ์ที่บุคคลได้รับ การทราบทัศนคติของ บุคคลย่อมช่วยทำให้สามารถทำนายการกระทำของบุคคลได้ (ดวงเดือน พันธุมนาวิน. 2523 : 2) นักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันก็เช่นเดียวกัน เมื่อเข้ามาศึกษาในสถาบันแล้ว พบว่า วิชาการต่าง ๆ ในสถาบันสามารถนำไปใช้ได้ให้เกิดประโยชน์ได้ นักศึกษาก็จะมีความอดทน และใช้ความมานะ พยายามทั้งทางด้านร่างกายและสติปัญญา เพื่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจตลอดจนทักษะที่จะ เอาไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต การที่นักศึกษามีทัศนคติที่ไม่ดี หรือไม่ชอบ ไม่เป็นประโยชน์ที่ จะได้รับในด้านต่าง ๆ จะทำให้นักศึกษาเกิดความเบื่อหน่าย ห่อถอย ไม่อยากเรียน และจะมีผลทำ ให้เกิดความล้มเหลวทางวิชาการ ซึ่งก็อาจจะออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษา การที่ นักศึกษามีทัศนคติดีต่อสถาบันจึงเป็นปัจจัยที่มีความสำคัญที่จะทำให้ความผูกพันต่อสถาบันของ นักศึกษาเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งสอดคล้องกับสมหวัง พิธิยานุวัฒน์ (2523 : 77) ได้รายงานสรุปผลการ วิจัยไว้ว่า สาเหตุส่วนหนึ่งที่ทำให้หนีออกจากมหาวิทยาลัยกลางคันหรือออกจากมหาวิทยาลัย ก่อนสำเร็จการศึกษา คือ ไม่ตั้งใจศึกษาเล่าเรียน ไม่ชอบวิชาที่เรียน เลือกวิชาไม่ตรงกับ ความสนใจ เลือกแผนกไม่ตรงกับความสามารถของตนเอง

1.2 เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบัน และมีอำนาจการพยากรณ์ที่ดีรองจากทัศนคติต่อสถาบัน เหตุจูงใจในการเข้าศึกษาครอบคลุม ความมุ่งมั่นในการเข้าศึกษาและการประกอบอาชีพ การสนับสนุนจากบุคคลอื่น เหตุผลส่วนตัว ทั้งนี้เพราะผู้ที่เข้าศึกษาในสถาบันอุดมศึกษามักจะเลือกสถาบันที่ทำให้ตนเองประสบความสำเร็จ และภาคภูมิใจตัดสินใจ นักศึกษาแต่ละคนจะรู้จักตัวเองดีว่าตัวเองมีความรู้ความสามารถ ตลอดจนความต้องการ ความชอบ ความสนใจและความคาดหวังในการศึกษาเพียงใด

ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของตินโต (วชิระ ขาวหา. 2534. อ้างอิงมาจาก Tinto. 1975 : 102) กล่าวว่า เหตุจูงใจในการศึกษาให้สำเร็จมี 3 ประการคือ 1. การวางแผนในการศึกษา 2. ความคาดหวังในการศึกษา 3. ความคาดหวังในการอาชีพในอนาคต ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของพจน์ สะเพียรชัย (2526 : 13) ได้กล่าวถึง เหตุจูงใจในการศึกษาในระดับต่าง ๆ โดยเฉพาะในระดับอุดมศึกษาว่า ส่วนหนึ่งมาจากความต้องการของผู้เรียน ส่วนหนึ่งมาจากค่านิยมในปริญญา และอีกส่วนหนึ่งเนื่องมาจากการมีและไม่มีการทำงานทำ และโนรา (Nora. 1987 : 35) ยังได้สรุปผลการวิจัยของปิ่น (Bean. 1982) ไว้ว่า การส่งเสริมสนับสนุนจากบิดามารดา ครูอาจารย์ในโรงเรียนระดับมัธยมศึกษา อาจารย์ที่ปรึกษาและบุคคลอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องมีผลโดยตรงต่อการคงอยู่และการออกจากสถาบันก่อนสำเร็จการศึกษาของนักศึกษา

2. ปัจจัยหลักที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันด้านความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน ด้านความสัมพันธ์ทางสังคม มีความสัมพันธ์ทางบวกกับความผูกพันต่อสถาบัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

2.1 ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันและเป็นปัจจัยที่มีอำนาจพยากรณ์ที่ดีรองจากความสัมพันธ์ทางสังคม สภาพแวดล้อมสถาบันหรือมหาวิทยาลัยจะเป็นตัวกล่อมเกลาศุภคุณลักษณะและมีอิทธิพลเหนือบุคลิกภาพของนิสิต (Astin. 1968:3) ตลอดจนมีอิทธิพลต่อการกำหนดเป้าหมายทางอาชีพและทางการศึกษาของนิสิตด้วย ถ้าสถาบันมีสภาพแวดล้อมที่ดี เช่น การจัดองค์ประกอบต่าง ๆ ภายในสถาบันมีความพร้อม มีระเบียบ สวยงามมีบรรยากาศที่อบอุ่นร่มเย็น การเรียน การสอนดีแล้วจะทำให้ นักศึกษามีความรู้ดี มีความภาคภูมิใจในเกิดความรักใคร่ผูกพันต่อสถาบันและหมั่นคนะ ช่วยรักษาชื่อเสียงสถาบัน และมีความตั้งใจที่จะศึกษาหาความรู้ (สุภาพร เลานสถิตย์. 2526:4-5) ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของนิวคอมป์ (วชิระ ขาวหา. 2534. อ้างอิงมาจาก Newcomb. 1964 : 128) ที่ว่าเมื่อนักศึกษาได้รับความพึงพอใจแล้วก็จะแสดงออกในลักษณะพอใจเห็นด้วย ทำให้อยากได้ อยากปฏิบัติ เมื่อเป็นเช่นนั้นนักศึกษาที่มีความพึงพอใจสภาพแวดล้อมสถาบันย่อมจะต้องมีความพยายามและสนใจที่จะเรียนยิ่งขึ้น เพื่อให้ประสบความสำเร็จในการศึกษา

2.2 ความสัมพันธ์ทางสังคม เป็นปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันและเป็นปัจจัยที่มีอำนาจการพยากรณ์ที่ดีรองจากเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ทั้งนี้เพราะนักศึกษาที่เข้าศึกษาในสถาบันจะต้องอยู่ในสังคมประกอบด้วยกลุ่มเพื่อน อาจารย์ เจ้าหน้าที่ฝ่ายต่าง ๆ ของสถาบัน ถ้านักศึกษามีความสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถาบัน และสามารถปรับตัวให้เข้ากันหรือผสมกลมกลืนกับแนวความคิด ความเชื่อ ค่านิยมและแนวปฏิบัติร่วมกันของสังคมภายในสถาบันแล้ว นักศึกษาก็จะได้รับการยอมรับและการสนับสนุนช่วยเหลือจากสังคม ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดความผูกพันและต้องการที่จะคงอยู่ในสถาบันต่อไปจนสำเร็จการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของเมตซ์เนอร์และบีน (Metzner and Bean. 1987 : 17) ได้เสนอแนะแนวคิดไว้ว่า ความสัมพันธ์ทางสังคมประกอบด้วย 1) การเป็นสมาชิกของหน่วยงานต่าง ๆ ของสถาบัน 2) การติดต่อประสานงานกับอาจารย์ 3) การมีเพื่อนที่ดี ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของปาสคาเรลลาและเทอเรนซินี (Pascaella and Terenzini. 1980 : 62) ได้เสนอแนวคิดไว้ว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความสัมพันธ์ทางสังคม ได้แก่ 1) การมีปฏิสัมพันธ์กับเพื่อนในทางบวก 2) การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์ในทางบวก และสอดคล้องกับแนวคิดของตินโต (Tinto. 1975 : 107) ซึ่งได้กล่าวว่า การเกิดความสัมพันธ์ทางสังคมของนักศึกษาเกิดขึ้นได้หลายวิธี ซึ่งได้แก่ 1) การเข้าร่วมหรือการมีความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนอย่างไม่เป็นทางการ 2) การเข้าร่วมกิจกรรมเสริมหลักสูตร 3) การมีปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์และบุคลากรในสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

เนื่องจากผลการวิจัยครั้งนี้พบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวพยากรณ์ที่ดีของความผูกพันต่อสถาบัน 3 อันดับแรกคือ ทศนคติต่อสถาบัน เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา ความสัมพันธ์ทางสังคม ดังนั้นเพื่อสร้างความผูกพันต่อสถาบันให้มากขึ้น สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ควรจะดำเนินการดังนี้

1. การเสริมสร้างทัศนคติต่อสถาบัน

1.1 ครู-อาจารย์ให้การดูแล เอาใจใส่ต่อนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ

1.2 อาจารย์ผู้สอนต้องให้ความรู้อย่างเต็มที่กับนักศึกษา ในยามที่นักศึกษา

ต้องการคำแนะนำหรือความรู้เพิ่มเติม

2. การเสริมสร้างเหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

2.1 เปิดสาขาวิชาหลากหลาย เพื่อให้ นักศึกษาได้มีโอกาเลือกเรียนตาม ที่ตนเองถนัดและต้องการแนะแนวการศึกษา

2.2 สร้างความเชื่อถือต่อสถาบัน เช่นมีการประกันคุณภาพทางการศึกษา และ ประกาศเกียรติคุณนักศึกษาดีเด่นของสถาบันให้สังคมรับทราบ

3. การเสริมสร้างความสัมพันธ์ทางสังคม

3.1 เปิดโอกาสให้นักศึกษามีส่วนร่วมในการทำกิจกรรมร่วมกันให้มากขึ้น ไม่ว่าจะ เป็นทางด้านกีฬาและวิชาการ

3.2 อาจารย์ผู้สอนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเน้นให้นักศึกษาได้แสดง บทบาทและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ

3.3 อาจารย์ผู้สอนใช้เวลาแก่นักศึกษามากขึ้น เพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และ ความเข้าใจอันดีต่อกันระหว่างอาจารย์กับศิษย์

3.4 สอดแทรกความรู้ทางด้านศีลธรรม และการอยู่ร่วมกันในสังคมให้นักศึกษา อยู่ตลอด เพื่อให้นักศึกษาสามารถปรับตัวอยู่ในสังคมได้อย่างสมบูรณ์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัย

1. ควรมีการศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเป็นระยะ ๆ อย่างต่อเนื่อง และเพิ่มตัวแปรให้มากขึ้น

2. ควรศึกษาเปรียบเทียบกลุ่มนักศึกษาที่ศึกษาอยู่ต่างสถาบัน เพื่อจะได้ทราบว่าปัจจัย ที่มีความสัมพันธ์และสามารถพยากรณ์ความผูกพันต่อสถาบันนั้น มีปัจจัยคล้ายคลึงกันหรือแตกต่างกัน

3. ควรศึกษาหาความสัมพันธ์ระหว่างความผูกพันต่อสถาบันกับพฤติกรรมต่อสถาบัน ภายหลังจากสำเร็จออกจากสถาบันไปแล้ว

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- เกศรัตน์ สุขเกษม. การสูญเสียบุคลากรในองค์การอาสาสมัครเอกชน : กรณีองค์การคาทอลิกกรีนพีซ เอเชียตะวันออกเฉียงใต้. วิทยานิพนธ์ สม.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. จัดสำเนา.
- เกศรา สุขสว่าง. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะพฤติกรรมการบริหารของคณบดีกับความผูกพันต่อองค์การของอาจารย์ในมหาวิทยาลัยเอกชน. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. จัดสำเนา.
- เกริกเกียรติ ศรีเสริมโภค. ปัจจัยที่มีผลต่อความตั้งใจที่จะลาออกจากองค์การ : ศึกษาเฉพาะกรณีสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย. วิทยานิพนธ์ สม.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. จัดสำเนา.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. "การวิเคราะห์ข้อมูลด้วย SPSS for Windows." กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จินตนา มาพวง. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับประสิทธิภาพการสอนในระดับอุดมศึกษา สาขาสังคมศาสตร์. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2520. จัดสำเนา.
- จินตนา ยูนิพันธ์. การเรียนการสอนทางพยาบาลศาสตร์. กรุงเทพฯ : ภาควิชาพยาบาลศึกษาคณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2527.
- จิระจิตต์ ราค. บรรยากาศขององค์การ : ศึกษาเปรียบเทียบระหว่างสถาบันอุดมศึกษาเอกชนกับมหาวิทยาลัยของรัฐ. สารนิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2528. จัดสำเนา.
- จรรยา จัวนาน. "สิ่งแวดล้อมในสถานศึกษา," วารสารศึกษาศาสตร์ (มอ.) 1 (2) : 55-64 ; กุมภาพันธ์-พฤษภาคม 2528.
- จรีพร กาญจนการุญ. ปัจจัยที่ส่งผลต่อแนวโน้มการลาออกจากองค์การ : ศึกษากรณีข้าราชการมหาวิทยาลัยมหิดลในสาขาวิชาขาดแคลน. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536. จัดสำเนา.
- เจือจันทร์ จงสถิตย์อยู่. "ความต้องการทางการศึกษา : โอกาสและการเลือก," วารสารศึกษาแห่งชาติ. 16(2) : 17-23 ; ธันวาคม 2524 – มกราคม 2525.

เจลิยว บุรีภักดี. "ปัญหาและความต้องการด้านสังคมและวัฒนธรรมของสังคมไทยในทศวรรษหน้า," ใน เอกสารประกอบสัมมนาเรื่องบทบาทของสถาบันอุดมศึกษาในทศวรรษหน้า ณ

โรงแรมแกรนด์พาเลซ พัทยา. 20 พฤศจิกายน – 2 ธันวาคม 2527. จัดสำเนา.

ฉลอง บุญญานันต์ และศุภชัย ศุภวรรณ. "คุณลักษณะของอาจารย์มหาวิทยาลัยตามทัศนะของนักศึกษา," วารสารการวิจัยทางการศึกษา. 16(1) : 89-104; มกราคม-มีนาคม 2529.

ชฎาภา ประเสริฐทอง. ตัวแปรที่เกี่ยวข้องกับความผูกพันต่อองค์การของบุคลากร มหาวิทยาลัยหัวเฉียวเฉลิมพระเกียรติ. ปรินิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2541. จัดสำเนา.

เชิดศักดิ์ โฉวาสินธุ์. "การวัดทัศนคติและบุคลิกภาพ," สำนักทดสอบทางการศึกษาและจิตวิทยา. หน้า 38, 2520.

ชาวลิต ตนานนทชัย. การวิเคราะห์ปัจจัยที่ส่งผลต่อความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ : ศึกษากรณีศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด. วิทยานิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538. จัดสำเนา.

ดวงเดือน พันธุมนาวิน. จิตวิทยาสังคม. กรุงเทพฯ : สถาบันวิจัยพฤติกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2518.

ดุสิต น้ำฝน. การถ่ายทอดลักษณะความเป็นทหารกับความยึดมั่นผูกพันต่ออาชีพ ศึกษากรณีนักเรียนนายเรืออากาศ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2529. จัดสำเนา.

ทองคุณ หงส์พันธ์. "การพัฒนาค่านิยมของสังคมไทยให้เอื้อต่อการพัฒนา," สีมาจารย์. 2(3) : 16-24 ; มกราคม-มิถุนายน 2530.

ทองเรียน อมรัชกุล. การบริหารกิจการนิสิต : ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : ห้างหุ้นส่วนจำกัดจงเจริญการพิมพ์, 2525.

นัยนา อ่างสันติกุล. การวิเคราะห์องค์ประกอบสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2522. จัดสำเนา.

นภาพิณ โหมาศวิน. ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความผูกพันของสมาชิกในองค์การ : ศึกษากรณีสำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี. สารนิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. จัดสำเนา.

อัมรศักดิ์ หมั่นจันทร์. “บรรยากาศของห้องเรียนกับการเรียนรู้ของนักเรียน,” ใน ข่าวสารวิจัยการศึกษ. 10(13) : พฤศจิกายน – ธันวาคม 2532.

บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์. การวัดและการประเมินผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าธนบุรี, 2519.

บุษยานี จันทร์เจริญสุข. การรับรู้คุณภาพชีวิตงานกับความผูกพันต่อองค์กร : ศึกษากรณีข้าราชการสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2538. จัดสำเนา.

ประกอบ คูปรัตน์. “นิสิตนักศึกษาและกระบวนการกลุ่มในสถาบันอุดมศึกษา,” ใน นิสิตนักศึกษา : หลักการปัญหาและแนวปฏิบัติ. บรรณาธิการโดย พรชูลี อาชาวำรุง. หน้า 177-189. กรุงเทพฯ : พีระพัทธนา, 2525.

ปริญญา อังคุสิงห์. การบริหารอาคารสถานที่และสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : ภาควิชาบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2521. จัดสำเนา.

ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. ความผูกพันต่อสถาบันของอาจารย์ในสาขาครุศาสตร์อุตสาหกรรมสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า. วิทยานิพนธ์ กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. จัดสำเนา.

ปรียาภรณ์ อัครดำรงชัย. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์กรของครูโรงเรียนคาทอลิกสังกัดสังฆมณฑลจันทบุรี. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยบูรพา, 2541. จัดสำเนา.

ภรณ์ มหานนท์. การประเมินประสิทธิภาพขององค์กร. กรุงเทพฯ : โอเดียนสโตร์, 2529.

ภาวณี นาวาพานิช. ความสัมพันธ์ระหว่างความพึงพอใจในงาน ความภาคภูมิใจในตนเอง ความวิตกกังวลและปัจจัยทางชีวสังคมบางประการกับแนวโน้มการลาออกจากงานของพยาบาลโรงพยาบาลจุฬาลงกรณ์. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2537. จัดสำเนา.

พงศ์ หรดาล. การวางแผนการสอนอุตสาหกรรมศึกษาเชิงระบบ. กรุงเทพฯ : วิทยาลัยครูพระนคร, 2531.

พจน์ สะเพียรชัย. “การศึกษากับการพัฒนาเยาวชน,” วารสารการศึกษาแห่งชาติ. 17 (2) : 7-16; ธันวาคม 2525-มกราคม 2526.

ไพฑูรย์ สีนลาพันธ์ และศรีเพ็ญ ศุภพิทยากุล. “การศึกษาทัศนะของผู้เรียนที่มีต่อการสอนแบบบรรยาย,” ใน เอกสารประกอบการสัมมนาการเรียนการสอนระดับอุดมศึกษาของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. หน้า 65-68. 2521. จัดสำเนา.

- พูนทรัพย์ วงษ์พานิช. องค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อความสัมฤทธิ์ผลทางการเรียนในระดับปริญญาตรี (ค.บ.) ของบุคลากรและครูประจำการในวิทยาลัยครู กรุงเทพมหานคร. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2523. จัดสำเนา.
- ไพฑูรย์ สีนลารัตน์. "ความสัมพันธ์ในหมู่นิสิตนักศึกษา," ใน คัมภีร์มหาวิทยาลัย. กรุงเทพฯ : เจริญวิทยการพิมพ์, 2518.
- พรชูลี อาชวอำรุง. "การพัฒนานิสิตนักศึกษา," ใน นิสิตนักศึกษา : หลักการ ปัญหาและแนวปฏิบัติ. บรรณาธิการโดย พรชูลี อาชวอำรุง. หน้า 245-256. กรุงเทพฯ : พีระพัฒนา, 2525.
- พรศรี ไรจน์เมณี. ปัญหาการสอนของอาจารย์ผู้สอนวิชาบัญชี ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2540. จัดสำเนา.
- รุ่งทิวา จักรกร. วิธีสอนทั่วไป. กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม, 2527.
- วิจิตร ศรีสอ้าน. แผนพัฒนาการศึกษาอุดมศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยระยะที่ 4. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2518 ข.
- วชิระ ขาวหา. ปัจจัยที่สัมพันธ์กับผูกพันต่อสถาบันของนิสิตคณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ปริญญาโท กศ.ด. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2534. จัดสำเนา.
- วุฒิชัย จ่านง. การเรียนรู้. กรุงเทพฯ : บำรุงสาสน์, 2521.
- วินัย วีระพัฒนานนท์. สิ่งแวดล้อมและการพัฒนา. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.
- วินิจ เกตุขำ และชาญชัย ศรีไสยเพชร. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์วิชาชีพภาคปฏิบัติ. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์, 2522.
- วิมลสิทธิ์ หรยางกูร. พฤติกรรมมนุษย์กับสภาพแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530.

วัลลภา เทพหัสดิน ณ อยุธยา. อุดมศึกษา. กรุงเทพฯ : ภาควิชาอุดมศึกษา คณะครุศาสตร์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530 ข.

----- . งานบุคลากรนิสิตนักศึกษา. กรุงเทพฯ : โครงการตำราและ
เอกสารทางวิชาการ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2530 ก.

สุนีย์ ธีรดาการ. จิตวิทยาการศึกษา. นนทบุรี : โรงพิมพ์สงเคราะห์นงนุชปากเกร็ด, 2525.

สมพงศ์ เกษมสิน. การบริหารงานบุคคลแผนใหม่. กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช, 2526.

สุภาพร เลาหสถิตย์. การวิเคราะห์องค์ประกอบเกี่ยวกับทัศนคติต่อโรงเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษา ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์. ปริญญาโท กศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร, 2526. จัดสำเนา.

โสภา ทรัพย์อุดมมาก. ความยึดมั่นผูกพันต่อองค์การ : ศึกษาเฉพาะกรณีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่ง
ประเทศไทย. สารนิพนธ์ ร.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2533. จัดสำเนา.

อาจารย์ นาคศุภรังสี. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันของพนักงานในธุรกิจโรงแรม. กรุงเทพฯ :
หลักสูตรพัฒนาแรงงานและสวัสดิการมหาดบัณฑิต คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย
ธรรมศาสตร์, 2540. จัดสำเนา.

อัญชลี แจ่มเจริญ และสุกัญญา ธารีวรรณ. หลักการสอนและการเตรียมประสบการณ์ปฏิบัติ.
กรุงเทพฯ : ภาคนหลักสูตรและการสอน วิทยาลัยครูสวนสุนันทา, 2523.

อุทุมพร ทองอุไทย. "ลักษณะอาจารย์มหาวิทยาลัยในอุดมคติ," วารสารครุศาสตร์. 10(4) :
65-86; มีนาคม-เมษายน 2522.

อนันต์ชัย คงจันทร์. "ความผูกพันต่อองค์การ," วารสารจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 34(21) : 34-39;
กุมภาพันธ์ 2529.

อรนุช ปุณยกนก. การวิเคราะห์องค์ประกอบที่สัมพันธ์กับการออกกลางคืนของนิสิตชั้นปีที่ 1
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. วิทยานิพนธ์ ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2526.
จัดสำเนา.

อรรณพ คุณพันธ์. การสร้างแบบสำรวจจำแนกสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยไทย. วิทยานิพนธ์
ค.ม. กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2521. จัดสำเนา.

อวยพร ประพฤทธิธรรม. ปัจจัยที่ส่งผลต่อความผูกพันต่อองค์การของวิทยากรในวิทยาลัย
พยาบาลภาคเหนือ. วิทยานิพนธ์ ศศ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2536.
จัดสำเนา.

อุษณีย์ ด้านวรินทร์. ความผูกพันต่อองค์การของบุคลากรคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัย

สงขลานครินทร์. ปริญญาโท กศ.ม. สงขลา : มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สงขลา, 2536. จัดสำเนา.

Allport, Cardor W. Handbook of Social Psychology. Massachusetts : Clack University, 1969.

Astin, Alexander W. The College Environment. Washington, D.C. : American Council on Education, 1968.

-----, Preventing Students from Dropout. 3rd ed. San Francisco : Jossey Bass, Inc., 1977.

Beal, Philip and Lee Noel. What Works in Student Retention. Iowa : American College Testing Program and Higher Education Management Systems, 1980.

Bean, John P. "Dropouts and Turnover : The Synthesis and test of a Causal Model of student Attritions," Research in Higher Education. 12(2) : 156-187; April, 1980.

Beauchamp, George A. Curriculum Theory. 4th ed. Itasca, Ill : F.E. Peacock, 1981.

Braskamp, Larry A. and others. Evaluating Teaching Effectiveness : a Practical Guide. California : SAGE Publishing, Inc., 1986.

Buchanan, Bruce, "Building Organizational Commitment : The Socialization of Managers in Work Organization," Administrative Science Quarterly. 19(4) : 533-546; December, 1974.

Chickering, Auther W. and Robert Blackburn. The Undergraduate. Unpublished manuscript, 1970.

David, Arther Decoster. "Some Effects of Different Classroom Conditions Upon Interpersonal Relationships, Personal Adjustment and Achievement for Collepe Freshmen," Dissertation Abstracts international. 42 (12) : 1508 – 1509 A; October, 1981.

Eisenberger, R. and others. "Perceived Organizational Support and Employee Diligence Commitment and Innovation," Journal of Applied Psychdogy. 75(19) : 51-59 ; June, 1990.

- Erickson, Carlton W.H. and David H. Curl. Funamentals of Teaching With Audiovisual Technology. 2nd ed. New York : McMicllan, 1972.
- Etzioni, A. A Comparative Analysis of Complex Organizations. New York : The Free Press. 9; 1975.
- Fishbein, Martin and Ick Ajzen. Belief, Attitude, Intention and Behavior. Manila : Adison-Wesley Publishing Company. Inc., 1975.
- Franklin J.I. "Down the Organization : Influence Processes Across Levels of Hierarchy," Interchange. 1 (3) : 64-85; April, 1970.
- Getzlaf, Shelly B. and others. "Two Types of Voluntary Undergraduate Attrition : Application of Tinto's Model," Research in Higher Education. 20 (3) : 257-268; May, 1984.
- Grusky, Oscar. "Career Mobility and Organizational Commitment," Administrative Science Quarterly. 10(4) : 489-503; March, 1966.
- Guildford, John S. and David E. Gray. Motivation and Modern Management. London : Harper and Row Publishers, 1970.
- Hackman, J. Richard and Wendell S. Dysinger. "Research Note : Commitment to College As a Factor in Student Attrition," Sociology of Education. 43(3) : 311-324; Summer, 1970.
- Isaacson, Robert L. and others. Wdimension of Student Evaluation of Teaching," The Journal Of Educational Psychology. 55(6) : 344-351; December, 1964.
- Kanter, Rosabeth Moss. "Commitment and Social Organization : A Study of Commitment Mchanisms in Utopain Communities," American Sociological Review. 33(4) : 499-517; August, 1968.
- Lindgren, Henry C. Educational Psychology in Classroom. New York : John and Wiley and Sons, 1967.
- Luthans, Fred. Organizational Behavior. 4th ed. New york : Mcgraw Hill Book Company, 1985.
- March, Robert M. and Mannari Hiroshi. "Organiztional Commitment and turnover : A Prediction Study." Administrative Science Quarterly 22. 42 (5) : 57-75 ; July, 1977.

- Mariano, Sinesio Miguel. "The Relationship of Decision Participation with Job Satisfaction and Organizational Commitment in the University of The Philippines at Los Banos Extension," Dissertation Abstract International. 43 (8) : 2521-A; February, 1983.
- Maslow A.H. Motivation and Personality. 2nd ed. New York : Harper and Row Publishers, 1970.
- McClelland, David C. The Achievement Motives. New York : Harper and Row Publishers, 1970.
- Metzner, Barbare S. and John P. Bean. "The Estimation of A Conceptual Model of Nontraditional Undergraduate Student Attrition," Research in Higher Education. 27 (1) : 15-38; March, 1987.
- Munro, Barbara H. "Dropout from Higher Education : Path Analysis of a National Sample," American Educational Research Journal. 18(2) : 133-141; Summer, 1981.
- Mowday, Richard T. and others. "The Measurement of Organizational Commitment," Journal of Vocational Behavior. 14 (2) : 224-247; April, 1979.
- Neumann, Yoram and Lily Neumann. "Equity Theory and Students, Commitment to Their College," Research in Higher Education. 20 (3) : 269-280; May, 1984.
- Newcomb, Theodore M. Social Psychology. New York : Dryden Press, 1954.
- Nora, Amaury. "Determinants of Retention Among Chicano College Students : A Structural Model," Research in Higher Education. 26 (1) : 31-59; March, 1987.
- Pantages, Timothy J. and Carol F. Creedon. "Studies of College Attrition : 1950-1975," Review of Educational Research. 48 (1) : 49-101; Winter, 1978.
- Pascarella, Ernest T. and Patrick T. Terenaini. "Predicting Freshman Persistence and Voluntary Dropout Decisions from a theoretical Model," Journal of Higher Education. 51 (1) : 60-75; January-February, 1980.
- Poter, Lyman W., William J. Crampon and Frank J. Smith. "Organizational Commitment and Managerial Turnover : A Longitudinal Study," Organization Behavior and Human Performance. 15 (1) : 87-98; February, 1976.
- Powell, Leonard S. Communication and Learning. New York : Fitman Publishing, 1973.

- Salancik, Gerald R. "Commitment and The Control of Organization Behavior and Belief," in New Directions in Organization Behavior. Chicago, Illinois : Edited by B.M. Staw and G.R. Salancik. St. Clair Press, 1977. P. 62
- Seagers, Paul W. Purposed School Building Code for Thailand. Indiana : Indiana University, 1961.
- Shaver, Kelly G. Principles of Social Psychology. Cambridge Massachusetts : Winthrop Publishers, Inc., 1977.
- Schuzt, Richard E. "The Design of Measurement in Instruction," in Educational Testing and Evaluation. Edited by Eva A. Baker. P.31-35. London : SAGE Publishing, 1980.
- Sheldon, Mary E. "Investments and Involvements as Mechanisms Producing Commitment of the Organization," Administrative Science Quarterly. 16 (2) : 144-150; June 1971.
- Spady, William G. "Dropout from Higher Education : An Interdisciplinary Review and Synthesis," Interchange. 1(5) : 64-85; April, 1970.
- , "Dropout from Higher Education : Toward an Empirical Model," Interchange. 2(3) : 38-62 ; June, 1971.
- Steers, Richard M. "Antecedents and Outcomes of Organizational Commitment," Administrative Science Quarterly. 22 (1) : 46-75; March, 1977.
- Steers, Richard M and Lyman W. Porter. Motivation and Work Behavior. New York : McGraw. Hill Book Company, 1983.
- Tarter, Beverly J. "Job Satisfaction and Organizational Commitment of College and University Faculty," Dissertation Abstracts. 54 (05) : 1701; November, 1993.
- Tinto, Vincent. "Dropout from Higher Education : A Theoretical Synthesis of Recent Research," Review of Educational Research. 45 (1) : 89-125; Winter, 1975.
- Vogel, Lee C. "Perceptions of Administrative Commitment to Teaching in Illinois Community Colleges," Dissertation Abstracts. 55(01) : 30; July, 1994.
- Weidman, John C. "Impacts of Campus Experiences and Parental Socialization on Undergraduates' Career Choices," Research in Higher Education. 20 (4) : 445-476; June, 1984

- Wotruba, Thomas R. and Penny L. Wright. "How to Develop a Teacher Rating Instrument," Journal of Higher Education. 46 (6) : 653-663; November-December, 1975.
- Yoannone, Carol A. "Faculty Participation and Commitment to College Goals, Strategy within The University (Strategic Planning), " Dissertation Abstracts. 53 (07) : 2271; January, 1993.

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง

ปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล

ของนักศึกษา ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง

วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหามงคล

.....
คำชี้แจงในการตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่สัมพันธ์กับความผูกพันต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ของนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหามงคล

แบบสอบถามมีทั้งหมด 6 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

ตอนที่ 2 ทักษะการต่อสถาบัน

ตอนที่ 3 ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน

ตอนที่ 4 การพัฒนาทางวิชาการ

ตอนที่ 5 ความสัมพันธ์ทางสังคม

ตอนที่ 6 ความผูกพันต่อสถาบัน

ตัวอย่างการตอบแบบสอบถาม

ข้อความ	ระดับของความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
1. ข้าพเจ้าทุ่มเทความสามารถในการศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ของสถาบันแห่งนี้.....	✓....				

จากตัวอย่างแสดงว่า ท่านมีความคิดเห็นว่า ท่านทุ่มเทความสามารถในการศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ของสถาบันแห่งนี้ เป็นความผูกพันที่มีต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ในระดับมากที่สุด

ตอนที่ 1

เหตุจูงใจในการเข้าศึกษา

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบระดับของเหตุจูงใจในการเข้าศึกษาในสถาบัน โปรดอ่านข้อความในแบบสอบถามแต่ละข้ออย่างละเอียด แล้วพิจารณาว่าแต่ละข้อเป็นสาเหตุที่ทำให้ท่านตัดสินใจเข้าศึกษาในสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบึงพระพิบูล มหามงคล มากน้อยเพียงใด แล้วทำเครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับเลขในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจมากที่สุด
4	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจมาก
3	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจปานกลาง
2	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจน้อย
1	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของการเป็นเหตุจูงใจ				
	5	4	3	2	1
1. ความมุ่งหวังในการศึกษาและการประกอบอาชีพ					
1. ข้าพเจ้าคาดว่าการศึกษาในสถาบันจะเสริมสร้างสติปัญญาและความสามารถให้กับข้าพเจ้า.....					
2. ข้าพเจ้าคาดว่าเมื่อเข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้จะมีโอกาสได้รับทุนการศึกษา.....					
3. ข้าพเจ้ามุ่งหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้แล้วน่าจะมีโอกาสหางานได้ง่ายกว่าสำเร็จการศึกษาจากสถาบันอื่น.....					
4. ข้าพเจ้าคาดหวังว่าเมื่อสำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้แล้วจะสามารถออกไปประกอบอาชีพต่าง ๆ ได้หลายสาขาอาชีพ.....					
2. การสนับสนุนจากบุคคลอื่น					
1. บิดามารดาหรือผู้ปกครองส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้.....					
2. ข้าพเจ้าเข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้เพราะอยู่ใกล้ที่พัก.....					
3. รุ่นพี่ที่จบการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้ให้การส่งเสริมสนับสนุนให้เข้าศึกษาในสถาบันแห่งนี้.....					

ข้อความ	ระดับของการเป็นเหตุพอใจ				
	5	4	3	2	1
3. <u>เหตุผลส่วนตัว</u>					
1. การเข้าศึกษาต่อในสถาบันแห่งนี้ทำให้ข้าพเจ้าเกิดความรู้สึกพอใจ.....					
2. สาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันแห่งนี้ตรงกับความต้องการและความสนใจของข้าพเจ้า.....					
3. ข้าพเจ้าคาดว่าจะการศึกษาในสถาบันแห่งนี้จะเสริมสร้างสติปัญญาและความสามารถให้กับข้าพเจ้า.....					
4. ข้าพเจ้าชื่นชมผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันแห่งนี้.....					

ตอนที่ 2

ทัศนคติต่อสถาบัน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบทัศนคติต่อสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดของท่านมากที่สุด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับตัวเลขในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจมากที่สุด
4	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจมาก
3	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจปานกลาง
2	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจน้อย
1	หมายถึง	เป็นเหตุจูงใจน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของการเป็นเหตุจูงใจ				
	5	4	3	2	1
1. สถาบันแห่งนี้เป็นสถาบันที่สร้างคนที่มีคุณภาพให้แก่สังคม					
2. สถาบันแห่งนี้เป็นสถาบันที่ให้ความอบอุ่น.....					
3. สถาบันแห่งนี้บรรยากาศในสถาบัน เอื้อต่อการเรียนรู้..					
4. ความรู้ที่ได้รับจากการเรียนที่สถาบันสามารถนำไปใช้ประยุกต์ในชีวิตประจำวันได้.....					
5. การเรียนที่สถาบันแห่งนี้จะช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่มสร้างสรรค์.....					
6. สถาบันแห่งนี้ฝึกให้มีความคิดอย่างเป็นระบบ.....					

ตอนที่ 3

ความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมสถาบัน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของสถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับตัวเลขในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	พึงพอใจมากที่สุด
4	หมายถึง	พึงพอใจมาก
3	หมายถึง	พึงพอใจปานกลาง
2	หมายถึง	พึงพอใจน้อย
1	หมายถึง	พึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. สภาพแวดล้อมทางด้านเพื่อน					
1. การให้การแนะนำการเรียนของเพื่อนนักศึกษา.....					
2. การแสดงน้ำใจและความจริงใจต่อกันของเพื่อน.....					
3. การยอมรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกันในกลุ่มเพื่อน...					
4. ความรับผิดชอบร่วมกันของเพื่อนต่องานต่าง ๆ ที่ได้รับมอบหมาย.....					
5. การร่วมมือกันแก้ปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นของกลุ่มเพื่อน...					
2. สภาพแวดล้อมทางการเรียนการสอน					
2.1 ด้านหลักสูตรและเนื้อหาวิชา					
1. จุดมุ่งหมายของหลักสูตรในรายวิชาต่าง ๆ					
2. จำนวนรายวิชาต่าง ๆ ในหลักสูตร					
3. เนื้อหาในรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร					
4. ประโยชน์ของรายวิชาต่าง ๆ ของหลักสูตร					
2.2 ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน					
5. ภูมิความรู้ของอาจารย์ที่สอน					
6. ความตั้งใจในการสอนของอาจารย์					
7. วิธีสอนและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาของอาจารย์					

ตอนที่ 4

การพัฒนาทางวิชาการ

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการพัฒนาทางวิชาการและการพัฒนาทางสติปัญญาของท่าน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด และพิจารณาคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับตัวเลขในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ได้รับความรู้ทางวิชาการด้านต่าง ๆ จากสถาบันแห่งนี้ตรงตามที่มุ่งหวังไว้.....					
2. ได้พัฒนาความรู้ความสามารถที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพในอนาคต.....					
3. ได้รับความรู้และมีความคิดที่เป็นหลักการและมีเหตุผลเพิ่มขึ้น.....					
4. เกิดการพัฒนาทางสติปัญญาและความคิดสร้างสรรค์ใหม่ ๆ					

ตอนที่ 5

ความสัมพันธ์ทางสังคม

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของท่านที่มีต่อการติดต่อสัมพันธ์ซึ่งกันและกันระหว่างท่านกับเพื่อนร่วมสถาบันและท่านกับอาจารย์ ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้ออย่างละเอียด และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุด แล้วใส่เครื่องหมาย ✓ ให้ตรงกับตัวเลขในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ปฏิสัมพันธ์กับเพื่อน					
1. การเข้ามาศึกษาในสถาบันแห่งนี้ทำให้ข้าพเจ้ามีเพื่อนสนิทเพิ่มขึ้น.....					
2. ข้าพเจ้าพึงพอใจกับมิตรภาพของเพื่อน ๆ ในสถาบันแห่งนี้.....					
3. ข้าพเจ้าคิดว่าการได้คบเพื่อนทำให้ได้พัฒนาตนเอง มีทัศนคติและค่านิยมต่าง ๆ ดีขึ้น.....					
4. นักศึกษาส่วนใหญ่ของสถาบันนี้มีค่านิยมและทัศนคติแตกต่างไปจากข้าพเจ้าแต่ก็ทำกิจกรรมร่วมกันได้.....					
2. ปฏิสัมพันธ์กับอาจารย์					
1. อาจารย์ในสถาบันช่วยส่งเสริมการพัฒนาตนเองเกี่ยวกับทัศนคติและค่านิยมในทางที่ดีให้แก่ข้าพเจ้า.....					
2. การได้ติดต่อพบปะอาจารย์นอกชั้นเรียนทำให้ข้าพเจ้ามีความเฉลียวฉลาดขึ้นและมีแนวความคิดต่าง ๆ เพิ่มขึ้น.....					
3. อาจารย์ทำให้ข้าพเจ้ามองเห็นเป้าหมายของการศึกษาและการประกอบอาชีพได้ชัดเจนขึ้น.....					
4. อาจารย์ส่วนมากเอาใจใส่ต่อการสอน.....					
5. อาจารย์ส่วนมากพยายามที่จะช่วยเหลือให้นักศึกษาให้มีความรู้และได้รับการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน.....					

ข้อความ	ระดับของความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
8. ความสามารถเชื่อมโยงเนื้อหาวิชาที่สอนกับการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันและการประกอบอาชีพของอาจารย์.....					
9. การยอมรับฟังความคิดเห็นจากนักศึกษาของอาจารย์.....					
10. อาจารย์มีความเมตตา กรุณา และเอื้ออาทรต่อศิษย์.....					
2.3 ด้านอุปกรณ์การสอน					
11. ความเพียงพอของวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน.....					
12. คุณภาพของวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน.....					
13. ความทันสมัยของวัสดุ อุปกรณ์การเรียนการสอน.....					
3. สภาพแวดล้อมทางด้านกิจกรรมและการบริการ					
3.1 ด้านกิจกรรม					
1. กิจกรรมภายในสถาบัน ตรงกับความสนใจของข้าพเจ้า..					
2. สถาบันสนับสนุนการจัดกิจกรรมต่าง ๆ					
3. การให้คำปรึกษาในการจัดกิจกรรมได้เหมาะสมกับสภาพสังคมปัจจุบันของอาจารย์.....					
3.2 ด้านการบริการ					
4. การให้บริการด้านสวัสดิการของแผนกพยาบาล.....					
5. การให้บริการของห้องสมุด.....					
6. การติดต่อกับเจ้าหน้าที่ให้บริการและงานทะเบียนของสถาบัน.....					
7. ความสะดวกในการติดต่อเรื่องผลการศึกษากับแผนกทะเบียน.....					
8. การให้บริการเกี่ยวข้องกับข้อมูลการศึกษาต่อและการรับสมัครงานของแผนกแนะแนว.....					
4. สภาพแวดล้อมทางด้านอาคารสถานที่					
1. ความสะอาดและความเป็นระเบียบของอาคารเรียน.....					
2. สภาพที่พักผ่อนของนักศึกษาภายในสถาบัน.....					
3. สภาพห้องสุขา ภายในอาคารเรียน.....					
4. สภาพโรงอาหารภายในสถาบัน.....					
5. สภาพและบรรยากาศของห้องเรียนและห้องปฏิบัติการ...					

ตอนที่ 6

ความผูกพันต่อสถาบัน

คำชี้แจง แบบสอบถามนี้ต้องการทราบความคิดเห็นของท่านเกี่ยวกับความผูกพันต่อสถาบัน ขอให้ท่านอ่านข้อความแต่ละข้อความอย่างละเอียด และพิจารณาเลือกคำตอบที่ตรงกับความคิดเห็นของท่านมากที่สุดแล้วใส่เครื่องหมาย ☒ ให้ตรงกับตัวเลขในช่องที่สอดคล้องกับความคิดเห็นของท่าน

5	หมายถึง	เห็นด้วยมากที่สุด
4	หมายถึง	เห็นด้วยมาก
3	หมายถึง	เห็นด้วยปานกลาง
2	หมายถึง	เห็นด้วยน้อย
1	หมายถึง	เห็นด้วยน้อยที่สุด

ข้อความ	ระดับของความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
1. ข้าพเจ้าทุ่มเทความสามารถในการศึกษาอย่างเต็มที่เพื่อให้เป็นไปตามนโยบายต่าง ๆ ของสถาบันแห่งนี้.....					
2. ข้าพเจ้าพร้อมและยินดีจะทำทุกอย่างเพื่อสถาบันแห่งนี้.....					
3. ข้าพเจ้าได้ให้ความช่วยเหลือในการดำเนินงานของสถาบันแห่งนี้ทุกวิถีทาง.....					
4. ข้าพเจ้ารู้สึกภูมิใจเมื่อได้บอกกับคนทั่วไปว่าข้าพเจ้าเป็นนักศึกษาของสถาบันแห่งนี้.....					
5. ข้าพเจ้ารู้สึกดีใจมากที่ได้เข้ามาเป็นนักศึกษาของสถาบันแห่งนี้.....					
6. ข้าพเจ้าต้องการเห็นความเจริญก้าวหน้าของสถาบันแห่งนี้เป็นอย่างมาก.....					
7. ข้าพเจ้าคิดว่าการศึกษาในสถาบันแห่งนี้เป็นสิ่งที่ท้าทายและให้ประสบการณ์แก่ข้าพเจ้าเป็นอย่างมาก.....					
8. ข้าพเจ้าพร้อมที่จะออกจากการเป็นนักศึกษาของสถาบันแห่งนี้หากได้ศึกษาในสถาบันแห่งอื่นที่ดีกว่า.....					
9. ข้าพเจ้าไม่รู้สึกวิตกกังวลหรือเดือดร้อนใด ๆ ถ้าจะต้องออกจากสถาบันแห่งนี้ไม่ว่าสาเหตุใดก็ตาม.....					
10. ข้าพเจ้าคิดว่าตนเองตัดสินใจผิดพลาดในการเข้ามาศึกษาในสถาบันแห่งนี้.....					

ข้อความ	ระดับของความพึงพอใจ				
	5	4	3	2	1
11. ข้าพเจ้าคิดว่าจะไม่แนะนำคนอื่นให้เข้ามาศึกษาในสถาบันแห่งนี้อย่างแน่นอน.....					
12. ข้าพเจ้าไม่คัดยศรัทธาต่อสถาบันแห่งนี้เท่าที่ควร.....					
13. ข้าพเจ้ารู้สึกเบื่อที่จะเรียนในสถาบันแห่งนี้ต่อไปจนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนดไว้.....					
14. ข้าพเจ้าไม่เห็นด้วยกับนโยบายของสถาบันแห่งนี้ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับนักศึกษาบ่อยครั้ง.....					
15. ข้าพเจ้ารู้สึกผูกพันและรู้สึกเป็นส่วนหนึ่งของสถาบันแห่งนี้.....					

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ประวัติย่อของผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวอัจฉรา ลีม่วงษ์ทอง
วัน เดือน ปี	12 มกราคม 2511
สถานที่เกิด	จังหวัดอุบลราชธานี
ที่อยู่ปัจจุบัน	116/4 หมู่ 1 ถนนติวานนท์ ตำบลบางคูวัด อำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี
ที่ทำงานปัจจุบัน	สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตบพิตรพิมุข มหาเมฆ
ประวัติการศึกษา	ปีการศึกษา 2528 ประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง วิชาเอกการเลขานุการ วิทยาลัยพณิชยการเชตุพน ปีการศึกษา 2530 บธ.บ. บริหารธุรกิจ (ธุรกิจศึกษา) สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล ปีการศึกษา 2540 กศ.ม. วิชาเอกธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ประสานมิตร